

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy óra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitott sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, május 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéroi:** Május elseje.
A waggonyár közgyűlése.
Botrány a képviselőházban.
A szegény tanulókat segélyező egyesület közgyűlése.
Anarchia az egyetemen.
Felfüggesztett pénzügyi tisztviselők.
Ketté hasított ember.
Bál az udvarnál.
Szocialisták a városházán.
Májusi csillaghullás.
A külügyminiszter és a rendőr.
Tárca: Bűnös virágok. Irta: Kazár Emil.
Csarnok: A jubileum elmarad. Irta: Sas Ede.

Május elseje.

Arad, április 30.

A régi jó világban úgy volt, hogy az erdőből kinyestek egy nagy lombos fága-
t, azt a ház előtt beásták a földbe, az-
után felpántlikázták, mindenféle apró cse-
csebecsével teleaggatták, és május első
napjának hajnalán megcsendült a muzsi-
ka, a fiatalság pedig korán kísértelt a li-
getbe, az erdőbe és vigan, jókedvvel ün-
nepelte a tavasz bevonulását. Isten sza-
bad ege alatt gondtalanul, kedélyes han-
gulatban járt-kelt minden rendű és ran-
gu ember, mert úgy is volt az az egész
világon, hogy május elseje, ha nem is
hivatalos, de általánosan elfogadott és
elismert ünnepe volt mindenkinek.

Azóta nagyot fordult a világ tenge-
lye; a különböző társadalmi érdekek mind-
jobban előtérbe nyomultak, határozottabb
jellegű öltöttek és az a szociálpolitikai

tan, hogy minden embernek van veleszü-
letett joga, körvonalazott formát nyert,
mely érvényesülni akart. Így hódított tért
magának a munkáskérdés is, mely ma
már aktuális lett az egész világon és
mely a modern törvényhozásokat sűrűn
foglalkoztatja.

A vallás és az állam élet világában
ünnepet tartanak a hit magasztalására,
a szabadság glorifikálására és a népek
ezrei ez ünnepeken emelt lélekkel fordul-
nak a mindenség kutforrásához és ez
ünnepek megtartásával adják át ivadék-
ról-ivadéokra a vallás és az államnak bol-
dogító tanait. Az ünnepnek magasztos hi-
vatását felismerte a munkás-osztály is és
külön ünnep-napot követelt magának a
kalendáriumban és vörös betűt kért má-
jus első napjának.

Hogy még eddig az ünnep nélkülöz-
te annak komolyságát és tisztaságát, hogy
majdnem annyi volt ez ünnepen a rend-
őri közeg, mint az ünneplő, annak egy-
szerű magyarázata, hogy ez ünnep kere-
tébe nemcsak azt foglalták be, ami a
munkásosztály joga, ami az állam szük-
ségszerű gondoskodásának tárgya, hanem
azt is, ami nem jog, hanem forradalmi
tendencia, az állami élet felbontására ve-
zető tulkövetelés.

A magyar állam ezeréves fenállásának
varázsereje pedig az volt, hogy a szabad-
ság eszméje nem szunyadozott el soha-
sem. Ez rontotta le évszázados küzdel-
mekkel az előjogokat, a kiváltságokat és
jogot, és egyenlő jogot adott mindenkinek.
És mikor felismerte a magyar állam azt,

hogy van kebelében egy társadalmi osz-
tály, melynek jogai még elismerésre nem
találtak, mikor helyes érzéssel ezen joga-
kat törvénybe iktatta és azok kiépítésén
a legnagyobb őszinteséggel fáradozik és
munkálkodik, akkor az állam maga rakta
le azon templomnak, azon szentélynek
alapkövét, melyben a munkásosztály jogos
kivánságainak oltára áll. Az állam maga
tehát nem zárkózik el attól, ha ez oltáron
évenként egyszer áldozat-tüzet rak a hi-
vők serege.

Nem igaz tehát a munkások álaposto-
lainak azon tana, hogy az állam rendőrei
és katonasága elhurcolja erőszakkal a
hivőket az oltártól és beléjük akarja foj-
tani meggyőződésüket és hitüket.

Nem így áll a dolog; de igenis úgy,
hogy szentségtelen kezek az oltárt meg-
metelyezik, az ünnepet rontják, beszeny-
nyezik, mert ők nem jogot, hanem jogta-
lanságot akarnak, mert nem ünnepeket,
hanem államot és társadalmat felforgatni
a céljuk.

A magyar munkás-osztály józansága
azonban nem követi ez álapostolokat, el-
fogja üzni templomából korbáccsal az
idegenből származott kufárokat és ünnepe
tisztá lesz, szenttelen, istennek és ember-
nek tetsző.

Ilyen értelemben kívánjuk mi május
elsejének ünneplését és nem volna forróbb
óhajtásunk, mint az, hogy mielőbb iktat-
tassék be az ünnepek sorába a kikelő
tavasz szépséges napja. △

TÁRCA.

Bűnös virágok.

Irta: Kazár Emil.

Kitárom az ablakot, hogy bejöhessen rajta
a tavaszi meleg és tiszta levegő; a gerjesztő
édes illat és a halk zsongás, a játszó gyerme-
kek kiabálásával együtt. Látom innen az egész
várost, a nagy folyóval együtt. A távolság csak
annyi köztünk, hogy a gőzhajók tulkölése egé-
szten ide hallatszik, mégis elég ahhoz, hogy ki-
vül legyek a városon. Kerteken. gyümölcsösök-
ön, nyárilakások apró parkjain keresztül lát-
tom a várost a hegyoldalról. Olyan szép most
ebben a verőfényben, mintha alabástromból fa-
ragták volna.

Lent a domb alján a széles szürke ut tele
sétáló városi tarka néppel. Világos ruhák, szí-
nes napernyők. A hintók oldalai, ablakai vil-
lognak, és bolygó planétának tetszenek. Az ös-
vényeket is ellepi a sok színben mozgó szép
napernyő. A smaragd-zöld pázsiton egy-egy bi-
zalmas csoport telepedik le, mintegy rendelte-
tését hirdető a pompás szőnyegnek. Ünne-
pelni és áldozni jönnek a tavasznak. Valahol
cigány hegedül, megint máshol verkli hangzik.
A zongora hogyan is maradhatna néma. Egy-
egy kurjantás és valami cseléd sipító éneke
meg nem zavarhatja ezt a fölséges, aranyos

párazatot, mely eltölt, ingerel mindent, lehető-
l a gyökerekig, azok erejét a galyakba kergeti
és az otromba hagymákból kifakaszlja a jacin-
tot, a tulipánt.

A szürke uton még a minap a sár fény-
lett, a fakó, sötét alakok kerestek nyomot lá-
buk alá. A domboldal árkaiba a kései hó me-
nekült. A kéményekből a közszen és nyersfa
füstje a nehéz, nedves levegőn nem tudta ke-
resztülni magát, hanem ideszorult az udva-
rokba és a kopasz fák bogái közé. A városon
nehéz köd ült. A felhők aláfelé gomolyogtak
és surolták amott a hegyeket. Most átlátszó
könnyű habok uszkálnak oda fönt nagyon
messze a kékségben, a hegyek üde és kedves
lilaszinben kínálják magukat a szemnek kár-
pótlásul, amiért látni nem engednek.

De nemcsak a természet ifjodott meg. A
házak oldalát frissen meszelték. A villák kija-
vitott tetőin mennyi új cserép vöröslik. A sze-
gélyző bádogcsatornákat ott is, itt is pirosra
mázolták. A léces kerítések, a rácsok, galamb-
ducok szinte felujultak. A kertek utjain sárga a
porond. A lenyesett fák közül az ablakok vi-
dáman tekintenek szét, s a nyitott bokrok
megint csak azt a nagy igyekezetet hirdetik,
hogy felujuljon és fölfrissüljön minden, ami
csak éledni képes.

Tartsunk velük mi is. Előkeresem a nagy
szalmakalapot és a galyvágó ollót. Menjünk a
kertbe, ahol két kertészlegény kapál, és a

galyakat metszi. Ezek a fráterek tavaszkor
hozzá tartoznak az efféle apró kertészekhez.
Majd adna a harmadik szomszédom is, ha két
jól fizetett kertészlegény nem töltene nálam
3-4 napot. Mert akkor nem gondoskodnám a
nekem jutott természet módszeres ápolásáról,
ami harmóniába hozza a tulajdonosok fitogtató
törekvését, néznivalót szolgáltat a sétálóknak,
irigységet kelt a városból kicsapó portyázók-
nak; mindenekfölött kedvezően hangolja a ne-
tán vásárló tüprenkedését, s a telek értékét vi-
rágyelven hirdeti.

Uh ezek a mi kicsike parkjaink, itt a vá-
ros mellett, a vékony dongájú, bóbítás tetejű
villák körül! Arnyéket nem adnak, mert hi-
szen akkor hogyan zöldelnének a szépen nyirt
pázsitok, mivé lennének a virágszönyegek, a
magas száru rózsák. Még sűrű bokrok sem
kellenek nekünk, mely elzárjon az utszéli ki-
váncsiságtól, s a magunk telke barátságos ott-
honát elkerítse tulajdonunk gyanánt. Joga van
hozzá minden kíváncsinak. Lévegőnek, mert
egyetemes hatások szerint alakulnak a telkek
árai. Égetett cserépvázák, idomtalan törpe né-
met gnómkok, károhegyre tűzött üveggolyók,
gangesi sás bokrok (nem különbek a mi pocso-
lyabeli sásainknál), előkelően senyedő bokrok
kicirkalmazott virágágyak — ezeket mind látni
kell a mi dicsőségünkben. A lecsontított fáknál
egyéb nem illik a villákhoz. Ez körülbelül
olyan, mint a jól kivágott ruha. — Mi ma-

A waggongyár közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság ma délelőtt 10 órakor tartotta évi közgyűlését Hieronymi Károly orsz. képviselő elnöklete alatt. Ma is élénk volt a közgyűlés iránt való érdeklődés, az azonban előre volt látható, hogy a kedvezőtlen üzleti eredmény dacára is sima lefolyása lesz a gyűlésnek, mert az igazgató-tanács által képviselt nagy intellektuális és anyagi tőke bizalmat gerjesztett a jelenlevő részvényesekben és mert tisztában voltak mind a múlt fogyatkozásainak okaival, mind azon teendőkkel, melyek a hatalmas vállalat jövőjét biztosítani fogják.

A részvényesek nevében Tolnai János dr. szólott hozzá az igazgatóság jelentéséhez. Az ő felszólalása nem a rekrimináció, hanem a teljes bizalom hangján történt, abban a meggyőződésben, hogy az igazgatóság a múlt tapasztalataiból le fogja vonni a konzekvenciákat s a vállalat rekonstrukcióját minden tekintetben és minden téren keresztül fogja vinni. Erre vonatkozólag igen megnyugtató hatással volt a közgyűlésre az elnök kijelentése főképp a soproni és a borosjenői gyárak tranzakciójáról, a mely fiókok eddig az aradi gyáron élőködtek s annak tulajdonképeni veszteségeit okozták. A fiókgárak külön választása után, ami közelebb megtörténik, újból virágozni fog a vállalat s osztalékot is adhat részvényeseinek.

Általános helyesléssel fogadta a közgyűlés Herzel Bernátnak, a kooptált új igazgatónak a választását is, mert a részvényesek meg vannak győződve arról, hogy az ő munkaköreje és szaktudása nagy előnyököt fog hozni a vállalatnak.

Részletes tudósításunk a következő:

(A jelentések.)

Hieronymi Károly elnök konstataja, hogy a közgyűlést szabályszerűen meghirdették és egybehívták. Jelen van 15 részvényes 6125 részvény képviselésében, a közgyűlés tehát határozatképes lévén, azt megnyitja. A jegyzővezetésére Natchnebel Odón jogtanácsost, hitelesítésére pedig Vajda Lajos és Tolnai János dr. részvényeseket kéri fel.

A napirend első tárgya volt az igazgatóság évi jelentése, melyet felolvasottnak tekintettek. A jelentés főbb részeiben a következőket tartalmazza:

A gazdasági élet minden ágában már évek óta tapasztalt pangás úgy vállalatunkra, mint a mienkkel rokon ipartelepekre, teljesen bénító hatással volt. Az összes gép és waggongyárak jövedelmezősége szenved ezen viszonyok befoiyásá alatt, és csak egyes kivételes helyzetben levő gyárak melyek a jobb éveket felhalmozott tartalékaikat vehetik igénybe, képesek nyereséget kimutatni.

Az általános pangás alatt szenvedő mozdonygyártás kedvezőtlen helyzetét még azon körülmény is fokozza, hogy a hazai fővasutak az állam birtokában, a helyi érdekű vasutak tulnyomó része pedig állami kezelésben lévén, ezek mozdony szükségletét az állam saját budapesti gépgyárában fedezi.

A waggon-építést illetőleg halásan emlékezünk meg az állam, illetve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ó Nagyméltóságának azon törekvéséről, hogy a hazai waggongyáraknak munkát nyújtson. Az aránylag csekély szükséglet mellett azonban és a fennálló öt waggongyár versenye következtében, csak hogy gyárunkat foglalkoztathassuk, oly nyomott árakat kellett elfogadnunk, melyek haszonnal nem jártak.

Az a körülmény hogy a belföldön lehetetlen volt a gyár részére elegendő foglalkozást szerezni, arra kényszerített bennünket, hogy gyártmányaink részére a külföldön hódítsunk tért. Ott azonban, a külföld versenye ellen, a legtöbb esetben csak jelentékeny áldozatok árán szerezhattunk magunknak piacot.

Ezen általánosan uralkodó kedvezőtlen viszonyok vállalatunkat annál érzékenyebben sújtották, mert a vállalathoz csatolt soproni lakatosárú-gyár, az aradi gyár hozamát mindeddig jelentékenyen csökkentette, és tartalékok gyűjtését megakadályozta. Mint az előző évek zárszámadásaiból kitűnik a soproni gyár az 1896—1899 években 244717 frt. 40 kr. azaz 489434 kor. 80 fill. és az 1900. évben 219324 kor. 34 fill. összesen 708759 kor., 14 fill. veszteséget eredményezett.

Elsősorban kellett ezen körülményre utalnunk, mivel azon megnyugtató meggyőződésben vagyunk, a melyet az alább közölt eredmények is igazolnak, hogy az aradi fővállalat egészséges alapokon nyugszik, és mert meg vagyunk arról is győződve, hogy ez a fővállalat fejlődésének előfeltétele a soproni és borosjenői fiókgárak eladásában keresendő.

A lefolyt üzletév folyamán több ízben volt szándékunkban a soproni gyár üzemét beszüntetni, azonban részvényeseink érdekeit sikeresebben véltük képviselni akkor, midőn, dacára a kedvezőtlen eredménynek az üzemet fenntartottuk, miután már hónapok óta voltak tárgyalások folyamatban, melyek ezen vállalatunknak egy régi jó hírnevű gyárral való egyesülést célozzák, és ily módon soproni vállalatunkat jobb viszonyok közzé juttatni reméljük. E helyen is hálával emlékezünk meg a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltóságáról, a ki ezen törekvéseinkben hathatósan támogatni kegyes volt, amennyiben, az esetre ha soproni gyá-

Igy, amint az ember kertben jár, s nézi a rügyeket, a földből előtörő kis zöld pöttyöket, a gyöngye hajtásokat, szinte lábujjhegyen lépked. Félt, hogy eltapos valamit; félt, hogy lépteivel megháborít valamit. Mi ez itt mind? Fű, gaz, vetemény, gyümölcs. Nem, nem! Születés, megifjodás és reménység.

Az ásó legények egész fürtös csomókban dobják ki a földből a sáros gümöket. A georgina, a cannea lám, hogy gondoskodott nemzetiségéről a tavaszra. És a hitvány tarack, ez a föld alatti polip, — mint szétbocsátotta fojtogató gyökereit, hogy alattomosan foglaljon.

A virágok csírájánál, a tenyészet első patánásánál, amint így rajtakapom magam a filozofálásom, ki is nevetem magamat. A kert, a virág, ez a jóillatú levegő, ez a tiszta fényesség, az egész télen a szabadban nélkülözött vidám, csengő emberi hangok, a kacagás és még valami bécsi keringő dallam is — a bölcselkedéstől egyszerre csak elragad magához.

Egy vöröslő japáni bokor előtt megálok. A virága éppen olyan, mint a mi almafánké, de karmazsin-vörös, és aranyos a kelyhe. Így tavaszkor egész fejedelmi pompát pazarol megjelenésére, hogy csakhamar közönséges bokorra változzék. Csupa virág most a hegytől kezdve minden ága, és uralkodik a kertben.

Zongora hallatszik. Tudom honnan. A szép szöke asszony tehát már visszajött a városból. Ezt a keringőt szereti játszani. Hallom sokszor innen is, meg egész közelből.

runkra vonatkozó ezen transzaktió keresztül vitetik, e gyár részére állami segély nyújtását biztosított. Igyekezettünk oda irányul, hogy tárgyalásainkat mielőbb befejezéshez juttassuk, és hogy egy mielőbb egybehívandó rendkívüli közgyűlésben erre vonatkozó javaslatunkat előterjeszthessük.

A borosjenői gyár üze me is veszteséggel zárul, és azon törekedünk, hogy ezen vállalatra vonatkozólag is hasonló megoldást vihesstünk keresztül; amennyiben ez nem sikerülne, e gyár újjászervezésével fogunk foglalkozni.

A részvények megsemmisítéséről a következőket mondja a jelentés:

Mint önök előtt ismeretes, az 1898. évben részvénytökénket 1,500.000 frtől 3750 drb. új részvénynek 200 frt névértékben való kibocsájtása által 750.000 frttal 2,250.000 frtra azaz 4,500.000 koronára emeltük fel, miből az 1899 évi mérlegünk szerint 1027 drb. részvény tárcánkban van, mivel ezeket nem jegyezték. Miután mi, ezek eladását jelenleg teljesen kizártuk tartjuk, javaslatba hozzuk, hogy a részvénytőke ezen 1027 drb részvény megsemmisítése által, darabonként 200 frt, 400 kor. 410.800 koronával, azaz 4.089.200 koronára szállítassák.

A veszteség fedezése céljából indítványozzuk továbbá, hogy a részvénytőke 25% kal lebélyegeztessék és pedig részvényenkint 50 frt 100 koronával és az így nyert 1,022.300 koronából a veszteségek 996.006 kor. 41 fill. fedeztessenek és a maradék azaz 26.293 kor. 59 fill. a tartalék alaphoz csatolattik, mely ezáltal 150.000 koronáról 176.293 kor. 59 fillre emelkedik.

Amennyiben Önök javaslatunkat elfogadják, úgy az alaptőke a következőképpen csökken: jelenleg 11250 drb. 200 frt, 400 kor. névértékű részvény van forgalomban 4,500.000 korona, megsemmisítettük 1027 drb. részvény a 200 frt, 400 kor 410.800 korona, marad 10223 drb. 200 frt, 400 kor. névértékű részvény forgalomban 4,089.200 korona. A lebélyegzés keresztülvitele után azaz részvényenként 50 frt, 100 kor 1,022.300 korona összegben, marad 10223 drb. részvény 150 frt, 300 kor, névértékben, tehát az egyenleg mint részvénytőke 3,066.900 korona.

Ezen javaslatunkat érett megfontolás után jól átgondolva terjesztjük Önök elé, mint az egyedüli utat, mely társulatunk bajainak gyors és biztos orvoslására vezet: mert ha Önök javaslatunkat jóvá hagyják, részvényeseinknek kilátásba helyezhetjük, hogy javult üzleti viszonyok mellett tőkéiknek kamatoztatást nyújthatunk, amiről kétségkívül évek hosszú sorára le kellene mondaniok, ha a másik lehetséges utat — a veszteség egyenlegnek új számlára való elővitelét — választanák.

Még azon felvilágosítással tartozunk Önöknek, hogy miért nem hoztuk javaslatba: a veszteségek részbeni fedezésére szerény tartalékaink felhasználását. Ezen szándékunk csupán óvatosságnak tudható be, miután nem akarjuk Önök előtt eltitkolni, hogy a soproni gyár folyamatban levő tovább-

Néhány virágos ágat lemetszek a bokorról, és bokrétának igyekszem összefogni. Gyönyörködöm benne, hogy szép, s a szöke asszonyra gondolok, akinek udvariasan elküldöm mindjárt. Eközben valami jut eszembe, mert a kert, a virág, a természet eliensége a közömbösségnek, s legalább is annyi érzést támaszt bennünk, hogy egy kis eső, vagy jó idő szükségét elismerjük.

Régen volt, sok év előtt, amit a virágos bokor eszembe juttatott. Először is a jó Bella néni. Ezen fölkapagtam. Aztán Marit, a kedves Marit. Ekkor sóhajtottam. Amott a második villában a szöke asszony szakadatlanul játszottja a keringőt. Csipdesni kezdtem a kezemből levő bokrétát, hogy minél jobb formát adjak neki.

Tehát Bella néni és Mari... Bella néni komoly, sőt tudós hölgy volt, a történetével is foglalkozott. — Nagyon tiszteltem, mert az unokahugának, Marinak udvaroltam.

— De édes uram — szól egyszer nagyon komolyan a néni, — hol maradtak ennyi ideig. Mindig a kertben voltak Marival?

— Mindig. Virágot téptünk és roppant nagy bokrétákat kötöttünk. Az egész lakás és minden ablak tele lesz virággal.

— Kérem, édes uram, egyre kérem. De hisz föl is teszem önről, hogy a botanikáról nem beszél Marival. A virágokat nem tartom a természet legerkölcösebb teremtményeinek. Szeretnek, házasodnak... Egy komoly könyv-

gunk a meleg nyárban ki sem lépünk a nap forró tüzebe, melyet gondosan szitunk. — Jól elfüggönyözött ablakok mögül lessük, mikor mond bucsut már a nap, hogy árnyékba juszanak.

Ezeket a tavasz napokat még lehet használni. A kert még nincs inficiálva. Természetesek vagyunk addig, ameddig. A bokroknak, a fák ágainak barnaságát most kezdi áthatni a sötét karmin pirosság. Az ágak hegyei, amint összevegyülnek, mint a seprő, azokon zsenge zöld zománc támadt. Még nincs lomb, még nincs levél, de a színük fakadoz. Ami fehér, vagy gyöngye rózsaszín, az siet legelső virág lenni a fák hegyén, lent pedig a gyep közt és a bokrokon, ami sarga. Csak a japáni alma-virág csattan ki vérvörösén, de ez a jövevény más tavaszhoz szokott. — Siettékben még levelet sem hozott magával, hanem pusztán ágakra tűzódik, mintha nyársra szánta volna magát. — A liliumoknak valódi késük van, úgy török át a föld kergét, mielőtt verőfényt éreznék.

A két kertészlegény az utakat, a mesgyét más futás szerint forgatja el. Zsinór szerint mérte ki nekik a gazdájok, aki papiroson mindent megcsinált már. Megnézem a szalma közül és a föld alól kiszabadított rózsákat. A bokrokról lenyesek valamit. Ez kertész-szenvedély már. Az olót a kertész épp úgy a kezében tartja, mint a vadász a puskát. A bokrok az ősszel mar nagyon szabadjára indultak, felegyelmezni kell valamennyit.

dásánál további veszteségek biztosan várhatók. Ugyanez állhat be az esetben, ha Borosjenón tudunk.

Miután jelenleg, az itt beálló veszteség nagyságáról tájékozva még nem vagyunk, bizton reméljük, hogy tartalékainknak az utólag beállható veszteségek kiegyenlítésére való fentartásához Önök beleegyezésüket adják.

Mely sajnálattal hozzuk végül Önöknek tudomására, hogy méltóságos gróf Tisza István ur. valamennyi, különféle vállalatoknál elfoglalt igazgatótanácsosi állásairól lemondván, és így sajnos, a nálunk évek óta betöltött ezen állásától szintén visszalépett, és bizton reméljük, hogy az Önök osztatlan beleegyezésével cselekszünk akkor, midőn indítványozzuk, hogy gróf Tisza István ur visszalépése felett sajnálkozásunkat fejezzük ki, egyben eddigi odaadó működéséért pedig köszönetünket jegyzőkönyvbe foglaljuk. Ezen lemondás folytán megüresedett igazgatótanácsosi állásra Herzel Bernát aradi lakos urat cooptáltuk és kérjük, hogy alapszabályaink 24. §-a értelmében ezen állás betöltésére irányuló választást a legközelebbi reudes közgyűlésig terjedő működési tartammal, megejteni sziveskedjenek. Előterjesztjük továbbá, a változott körülmények folytán szükségessé vált alapszabályváltoztatásokat és kérjük azok elfogadását.

Tisztelt közgyűlés! Nem áltatjuk magunkat azzal, hogy ezen jelentésünk Önökre nem fog nyomozható hatást gyakorolni, mivel a szomorú valóság reánk is felette leverőleg hat. Reméljük azonban, hogy ezen jelentésünk Önöket minden irányban a helyzettől tájékoztatta: amennyiben ez sikerült, úgy nem kételkedünk abban sem, hogy Önök meggyőződést szereztek arról is, hogy a kedvezőtlen eredményt, hátrányos befolyások láncolatával párosult rossz üzleti viszonyok okozták. Nem végezhetjük be ezen jelentésünket anélkül, hogy Önöknek kijelentsük, hogy az aradi vállalat további prosperálása tekintetében a legjobb reményeket tápláljuk akkor, ha a két fiókgár annak üzleti eredményét sem közvetve, sem közvetlenül befolyásolni már nem fogják. Ha Önök szivesek lesznek számtételi adatainknak némi figyelmet szentelni, úgy Önök is azon bonyomást fogják nyerni, hogy ezen vállalatot ismét korábbi virágzó állapotába lehet juttatni. Fogadják azon igéretünket, miszerint egyedüli törekvésünk oda fog irányulni, hogy ezen célunkat mielőbb elérjük.

A zárszámadásokat és a mérleget, mely a lapokban közölve volt, de meg az igazgatósági jelentéshez kapcsolva nyomtatásban is megjelent, Révész Adolf indítványára szintén felolvasottnak tekintették.

Következett most a felügyelő bizottság jelentésének beterjesztése. A felügyelő bizottság tudomására hozza a közgyűlésnek, hogy a társaság ügykezelését a lefolyt évben több ízben megvizsgálta s annak törvény- és alapszabályszerű helyességéről, valamint a pénztár és értékek rendben létéről magának mindannyiszor megnyugtató tudomást szerzett. Végül kéri a

ből, melyet az iskolában tanítanak, véletlenül olvastam erről és csodálkoztam, hogy ilyeneket tanítanak. Mondhatom nem szeretem a virágokat.

— En pedig semmit sem értek a botanikához.

— Egyáltalában gyanakodom a virágokra. Mindig jelentett valamit az emlékkönyvbe preseit száraz virág. A bokréta pedig — bocsánatot kérek, édes uram, — de a bokréta körül is kénytelen vagyok kimondani, hogy nem szelidítették a felfogásomat a virágok erkölcsstelenességéről.

Haragos volt a néni. Most nevetve gondolok rá. Ezt a piros virágot, ha odaadhatnám Marinak! Hol lehet ő már? Husz esztendő elmúlt — még több is. Lám, ez a virágcsomó, mint valami bűbajos szer visszavarázsolja emlékezetembe. Nem sug-e valamit fülembe, nem karja nehezede-e a karomra? Neveltséges!

Lám-lám! a virágok, az erkölcsstelen virágok.

Marinak küldtem virágot. Ibolyát, gyöngyvirágot, rezedát, rózsát, mályvát, szegfűt. Ej akkor ilyen virágok virultak. És hogy most pompásabb virágokhoz juthatunk, azért ugyan mirevalók volnának ezek is? Bella néni annyit idő múlva kinevettem.

Siettem a két legény felé, hogy az egyik-től elküldjem a vörös virágokat, kertem első legszebb zsengeit. Ott bajlódtak, hogy halomba hordják a száraz kórót, rózsát, nedves ágat,

felmentvényt megadni úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak.

(A részvényesek bizalma.)

Miután a jelentésekhez nem kívánt senki hozzászólni, Hieronymi Károly elnök felteszi a közgyűléshez a kérdést, a felmentvényt megadják-e a részvényesek az igazgatóságnak s a felügyelő bizottságnak?

Tolnai János dr. az igazgatóság jelentésével kapcsolatban rövid felszólalást kíván tenni, a melynek nem rekrimináció képezi a tárgyát, hanem szorosán ragaszkodni kíván a helyzethez, melyet a jelentés a legnagyobb őszinteséggel és teljes objektivitással tár a részvényesek elé. Már előzetesen kijelenti, hogy hozzájárul az igazgatóság azon prozociójához, mely szerint a részvénytőkéből 25% lebélyegeztessék, hogy ezzel elhárítsanak azon hiányok, melyet a tavalyi és az idei üzleti év a kezelésben szenvedett, mert a nem értékesített részvények megsemmisítésében azt látja igazolva, hogy az igazgatóság a társulat további ügykezelését reális bázisra fogja fektetni.

A mi a multat illeti, történetek hibák és tévedések, az tagadhatatlan; a társulat kommerciális vezetésére maguk a részvényesek is tettek itt megjegyzéseket. Ezekkel most nem kíván foglalkozni, annál inkább nem, mert a részvényesek összessége meg van győződve arról, hogy e hibákat és tévedéseket, melyek egyébként minden nagy iparvállalatban előfordulnak, igyekezni fog az igazgatóság a lehetőség keretén belül orvosolni. Hiszi, hogy az igazgatóság le fogja vonni a konzekvenciákat a tévedésekből s teljes erejével oda fog hatni, hogy a mult beli hibák hovaelőbb szanáltassanak s a társulat regenerálva, mintegy új alapokra fektetve, prosperáljon, régi presztizsét visszanyerje s egyben megóvassék a részvényesek érdeke is (Általános helyeslés.) Ismételtén kijelenti, hogy úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság jelentését elfogadja, tudomásul veszi, végeztül pedig, bizva a bekövetkező sikerben, szerencsét kíván az igazgatóságnak további működéséhez (Helyeslés.)

(A fiókgárak elválasztása.)

Hieronymi Károly elnök elismerését fejezi ki Tolnainak azért az objektív bírálatért, melylyel az igazgatóságnak a részvényesek érdekére oly kedvezőtlen jelentését méltatta. Hang-

életnélküli gyökereket, harasztot, avart, amit a mult ősz hagyott maga után.

Nekielevenült szél suhogott végig és közelebb hozta magával a távoli mindenféle zsi-vajt. De elfujta másfelé a zongora hangját, csak egy-egy szava jutott el ide. Abból se keringőt, se csárdást ki nem lehetett már venni, csak zsi-bongott a levegőben. A szél a fákon száradt levelekből odacsapott egyet a kalapomhoz, többet lábam elé az utra. Csörtetve szállt egy bokrétaimra. Ingerülten téptem ki ezt a holttetemet — az élő virágok közül.

— Nagyon jó idő, de már itt a bőjti szél is, — szól az egyik legény, aki fáradtnak mutatja magát.

A fákon maradt száraz leveleket a szél tovább tépdeste, mintha ellensége volna. Ott röpdestek körültem a levegőben. Elöttem pedig a kiaszott, száraz garmada. Megint elgondolkoztam.

— Ezeknek új életet a tavasz már nem hoz. Az ősz halottjait semmi verőfény fel nem támasztja többé. Elmúltak, hiába számukra a tavasz. Látom, érzem, élvezem a tavaszt, de ezek a száradt levelek, ez a korhadó halom, az ősz elejtett martaléka.

A zongorán vert dallamot ismét hallottam egy pillanatra. Az egyik legénynek sem szóltam semmit. A bokréta odavettem a harasztok, kórók közé.

sulyozza, hogy a legnagyobb hiba és tévedés akkor történt, mikor a virágzó, egészséges menetű aradi gyárhoz csatolták a soproni és a borosjenői gyárakat, melyek a tulajdonképeni deficitet okozták s melyek valósággal megbénítják az aradi gyár boldogulását. A gyökerez orvoslásnak az az egyedüli módja, hogy az amugy is nehezen ellenőrizhető fiókgárakat az araditól tökéletesen elválasszák. A mióta az igazgatóság jelentését összeállították, e tekintetben már egy jelentős lépés történt, a mennyiben, ha váratlan körülmény nem jön közbe, sikerülni fog a soproni gyárat önálló vállalattá alakítani. Ennek vezetésére már találtak is egy elsőrendű szakteknit, a kiben minden garancia meg van arra, hogy működésétől a gyár felvirágoztatását remélni lehessen. A mi a borosjenői gyárat illeti, azt hiszi, ezzel is keresztül lehet vinni hasonló tranzakciót. Neki és az igazgatóságnak teljes meggyőződése az, hogy ha az aradi gyárat megszabadítják a rajta élősködő fiókgáraktól, ezektől a valódi parazitáktól, melyek nyereségét felemésztik és még veszteségbe is hajtják, ha vissza adják előbbeni fejlődésének és őseréjének: rövid idő alatt a legszebb reményekkel nézhetnek működése és felvirágzása elé.

Mielőtt a napirend következő tárgyára térnének át, hálával kell megemlékeznie az új igazgatóról, Herzel Bernátról, ki összes idejét és tudásának egész erejét a vállalat kommerciális viszonyainak orvoslásába fekteti. (Éljenzés.) Nagy hálával tartozik végül az igazgatóság a részvényeseknek, ha azzal a megnyugtató tudattal távoznak a közgyűlésből, hogy a vállalat vezetői minden lehetőt elkövetnek a gyár felvirágzása, a bajok elhárítása és a részvényesek érdekeinek megóvása körül. (Élénk helyeslés.) Ezek után kimondja az egyhangulag meghozott határozatot, mely szerint az igazgatóság jelentését, a mérleget és a zárszámadást a közgyűlés tudomásul veszi, azzal kapcsolatban a felmentvényt az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak megadja.

(Választások.)

A felügyelő bizottság jutalomdíját a közgyűlés 500—500 koronában állapítja meg. Az alapszabályok 29. §-a értelmében a felügyelő bizottság három rendes és egy pótagjának választása került most napirendre. A választás titkos szavazással történt. Beadatott 1157 szavazat, egyhangulag és újból megválasztották felügyelő bizottsági tagoknak Hegedüs Lászlót, Révész Adolfot és Walder Gyulát, pótaggnak pedig Boros Vidát.

Következett a Tisza István gróf lemondásával megüresedett egy igazgatósági tagsági hely betöltése. Elnök tudatja a közgyűléssel, hogy ezt a helyet opció útján Herzel Bernáttal töltötték be (éljenzés.) de mivel az alapszabályok választást, illetve titkos szavazást irnak elő, kéri az megejteni.

Egyhangulag és általános lelkesedéssel Herzel Bernátot választá meg a közgyűlés igazgatónak. Elnök Herzelt melegen üdvözli abban a biztos tudatban, hogy működése a legszebb eredménnyel és sikerrel fog járni.

(Az el nem adott részvények.)

Végül következett az igazgatóság javaslata a 410,800 korona névértékű el nem adott részvények megsemmisítése, valamint az alaptőkének további 25%-kal való leszállítása és az alapszabályok idevonatkozó pontjainak megváltoztatása tárgyában. Az igazgatóság szóban forgó javaslata így hangzik:

Társaságunk alapszabályainak 1-ső §-a a társaság célját írja körül: ezen §-ba javaslataba hozzuk meg felvétetni, más társulatok értékpapírjainak szerzését, és úgy ezeknek, valamint az általunk előállított gyártmányoknak eladását is.

Ezen javaslatunkat azzal indokoljuk, hogy amennyiben egyik vagy másik gyárunkat valamely részvénytársaságnak részvényekért eladnánk, jogosítva legyünk ezen részvényeket átvenni és azokat addig is, míg eladhatjuk, birtokunkban tartani.

Amenyiben javaslatunkat elfogadják, az alapszabályok 1-ső §-a következőleg módosíttatik:

„A társaság célja, az Aradon épített és berendezett gyártelepen, valamint a netán itt vagy másutt létesítendő vagy beszerzendő telepeken, mozdonyoknak, vasuti és közuti kocsiknak, nemkülönben másnemű járműveknek, vashid és különféle vasszerkezeteknek, és erőgépeknek, továbbá különböző a mezőgazdaság, erdőszet, szállóművelés stb. céljára megkivántató, valamint a fa- és egyéb iparvállalatok üzésére alkalmas gépek és eszközök gyártása, — vas és másnemű ércöntvények készítése: — végre más társulatok részvényeinek és értékpapirjainak szerzése, birtoklása, és ezeknek, valamint saját gyártmányainak eladása és értékesítése.“

Miután az újabb kibocsájtású részvényekből 410.800 korona névértékű részvény nem lett eladva, továbbá miután a jelen közgyűlés elé terjesztett 1900. évi mérleg 996.006 kor. 41 fillér veszteséggel záródik, javaslatba hozzuk, hogy a 410800 korona névértékű részvények, melyeknek értékesítésére a jelenlegi viszonyok között nincs kilátás, megsemmissítsenek, és úgy ezeknek névértéke, valamint a fentebb említett veszteségek arányában az alaptőke 25%-a a részvénytől, a részvények lebélyegzése útján leirattassék, mihez képest az alapszabályok 6-ik §-a a következőleg lenne módosítandó:

„A társaság alaptőkéje 1,533.450 forint vagyis 3.066.900 koronában állapíttatik meg, és 10223 darab előmutatóra szóló 150 forint (háromszáz korona) névértékű részvényre oszlik.“

A 6. § második bekezdése változatlanul fenn tartandó.

Miután a mérleg és zárszámadások alaposabb egybeállítására kívánatosnak tartjuk, hogy az üzleti év ne a naptári év végével, hanem minden év június havának végével fejeztessék be, és ehhez képest a mérleg is ezen időben készíttessék el, az évi rendes közgyűlés megtartását szabályozó 13. §-nak, valamint a mérleg elkészítésére vonatkozó 32. §-nak következő módosításait hozzuk javaslatba:

„12. §. A rendes évi közgyűlés évenként legkésőbb november havában az igazgatóság által hivatik egybe.“

32. §. Az üzlet év július hó 1-én kezdődik, és június hó 30-án végződik, kivéve az 1901. év január 1-én kezdődő évet, mely 1902 évi június 30-ig, vagyis *másfél évig terjed*. A mérleg az üzleti év végével elkészítendő és legkésőbb ugyanazon év október hó 15-ig megvizsgálás végett a felügyelő-bizottságnak előterjesztendő.“

Mint hogy a befizetett részvénytőke lebélyegzés által 25%-al leszállíttatik, az alapszabályok 36. §-ának második bekezdéséből ezeu szó „befizetett“ helyett „tényleges“ teendő, minek folytán ezen 36. §. második bekezdésének szövege következő lenne:

„A többi nyeresémből mindenek előtt a tényleges részvénytőke 5%-a a részvényesek részére, az ezután fennmaradó összegből 20%-a az igazgatóság tagjainak díjazására fordíttatik, a maradék felhasználása iránt pedig a közgyűlés intézkedik.“

Amenyiben ezen javaslatainkat a t. közgyűlés elfogadná, kérvén az igazgatóságot felhatalmazni, hogy a megfelelő alapszabály módosításokat megerősítés végett a kereskedelmi törvényszékhez beterjessze, — egyúttal kérjük a tisztelt közgyűlést, méltóztassék nekünk felhatalmazás adni, hogy netalán formai nehézségek eloszlata végett a kereskedelmi bíróság részéről kívánt változtatásokat ezen alapszabály módosítására vonatkozólag megtehessek.

A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta s a szükséges intézkedések megtételére felhatalmazta az igazgatóságot.

(Az elnök zárszava.)

Mivel indítványt nem jelentettek be, ezzel a napirend kimerült. Mielőtt elnök a gyűlést berekesztené, újból hangsúlyozza, hogy ha a soproni és borosjenői gyárakat az araditól elválasztani, illetve az előbb vázolt tranzakciókat keresztülvinni sikerül, az igazgatóság teljes meggyőződése szerint a vállalat rövid időn belül ismét abban a helyzetben lesz, hogy *anyagi sikereket mutathat föl s a részvényesek-*

nek megfelelő osztalékot fizethet. Az igazgatóság teljes erejével és legjobb akaratával törekedni fog a célok elérésére. Reményli, hogy a részvényeseknek, kik a mai nehéz időben is oly objektív bírálókat meg az igazgatók tevékenységét — minél előbb kielégíthetik érdekeiket. E biztos reményben rekeszti be a közgyűlést. (Eljenzés.)

Az ülésen Hieronymi Károly valóságos belső titkos tanácsos, orsz. képviselő elnöke alatt jelen voltak: Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Weitzer János, Schöllér Richard lovag, Huze Alfonz lovag, Herzel Bernát, Ramor Lajos, Nachnebel Odön. Révész Adolf, Hegedüs László, Vajda Lajos, Tolnai János dr., Walder Gyula, Hirschl Zsigmond, Marek Samu, Joób Gusztáv.

Botrány a képviselőházban.

(Kubik Béla az elnök ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése.

Arad, április 30.

Szokatlan incidens folyt le ma a magyar képviselőházban. Mintha már ide is bevonult volna az a fékevesztett, botrányt kereső irányzat, mely az osztrák parlamentet dominálja s melyre eddig csak a reichsratbeli urak birtak szabadalommal.

Kubik Béla vitte ebben a sajnálatos afférben a hangot. Minden áron bele akart kötni Percel Dezső elnökbe, a ki őt négy ízben is kénytelen volt rendreutasítani s már-már ahhoz folyamodni, hogy a renitens képviselővel szemben a Ház segélyét vegye igénybe.

Izgalmas, viharos volt a Ház hangulata. Zugott, kavargott az egész terem s attól lehetett tartani, hogy komolyabb botrány történik.

Az Adria-társulat szerződésének folytatolagos tárgyalása volt napirenden s Pichler Győző beszélt, mikor az incidens történt. Pichler *Rakovszkyval*, majd Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszterrel polemizált, de beszédét alig hallgatta valaki. A kormánypárti padosorokban pláne félhalkan diskuráltak. Ki is lett volna kíváncsi arra, mit mond Pichler ebben az agyoncsépejt, teljesen kimerített vitában?

Kubik Béla fülét megütötte a beszélgetés s idegesen felkiáltott:

— Az elnök csináljon rendet. *Nem igazság, hogy csak akkor rázza a csengettyút, ha miniszter beszél . . .*

Percel Dezső elnök: Kubik képviselő urat ezért a mondásáért rendreutasítom. (Zaj.)

Kubik: Nem törődöm vele! (Mozgás.)

Percel: Kubik képviselő urat újból rendreutasítom. (Helyeslés jobbról.)

Kubik: Tessék!

Percel: Az lehetetlen, hogy minden képviselő füléhez külön drótot vezettessek s úgy csengessenek. A képviselő urat újból rendreutasítom.

Kubik: Ez nem járja . . . Ez nem igazság. (Általános zaj.)

Percel (izgatottan) Az ildomoság és udvariasság azt kívánja, hogy Kubik képviselő ur — — —

Oriási zaj. Az elnök nem folytathatja beszédét. Többször csenget.

Kubik (felugrik helyéről): Becsülje meg az elnöki széket!

Percel: Kubik képviselő urat újból most már negyedszer rendreutasítom s figyelmeztetem, hogy a legközelebbi alkalommal a Ház ítélkezését fogom kérni a képviselő ur ellen . . .

Kubik: Bánom is én!

Erre az erélyes figyelmeztetésre helyre állott a csend.

Pichler folytatta beszédét, majd utána Rakovszky István támadta meg még egyszer a társulat adómentességét, végezetül sajnálkozott azon, hogy az ellenzék akciója nem győzte meg a többséget az Adria-szerződés káros voltáról.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter reflektálni akart az elhangzott beszédekre, de a fűlsiketítő lármától percekig nem tudott szóhoz jutni.

— Vonja vissza, vagy mondjon le! — kiabálták felé az ellenzéki padosorokból.

A miniszter végre szóhoz jut s hosszabb beszédben fejtegeti ismert álláspontját. A 27-ik szakasz változatlan elfogadását kéri.

Az elnök nagy zajban rekesztette be a vitát s elrendelte a szavazást.

Rakovszky határozati javaslatára név szerint kellett szavazni, a mely minden nagyobb emóció nélkül végbement. 189 szóval 58 ellenében elvetették az összes módosításokat s elfogadták a szakaszt az eredeti szöveg szerint.

Az ülés további része simán folyt le. A 28 §-hoz Major Ferenc szólott, mely után a Ház az előbbeni izgalom nyomása alatt oszlott szét.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: A XIX. század. Az Uránia első előadása Pekár Gyula szövegével.
Csütörtök: 1848. Az Uránia mutatványai Hentaller Lajos szövegével.
Péntek: Amerika. Az Uránia mutatványai Ifj. Hegedüs Sándor szövegével.
Szombat: Spanyolország. Az Uránia mutatványai Pekár Gyula szövegével.
Vasárnap: Delután: Lumpácius Vagabundus, bohózat. Este: Palurossza. népszínmű.

Ujházi vendégfellepése.

— A velencei kalmár. —

A nagy művészek egyik legkedvesebb szerepe Schylok zsidóé, melyben a szenvedély viharja dul és elementáris erejével pusztít és önmagát emészti. Amily mesteri az alak megteremtése, ép oly titáni erőt követel ennek méltó személyesítése. — Ez az erő a maga nyersségében, a maga rideg emberi mivoltában tör ki Ujházi lelkéből, amikor a boszu öröge tartja fogva azt.

Nem szimpatikus ecsettél festette meg a nagy britt költő egyik leghatalmasabb alakját, és mégis enyhíti azt a színművész, ha az emberit tárja fel benne; azt a természetet, mely utat keres és utat tör magának elnyomatása, keservétől hajtva.

Ez az emberi vonás mutatkozik Ujházi alakításában és azért páratlan ő ebben a szerepben, mely nem egy iskola által megalkott tipikus alak, hanem az ő sajátos felfogása. Nagy kár, hogy azt a jelenetet kihagyta, melyben leánya megszökését megtudja, melyben Ujházi hatalmas drámai ereje annyira tud érvényesülni. Ebben nem volt részünk, de kapunk kárpótlást a többi nagy jeleneteiben, és a zugó taps jelezte azokrak a fenomenális hatását.

Ezzel az alakítással zártak be a színház kapui és ha vigasz az, hogy minden jó, ha a vége jó, lezárhatjuk az idei szezon azzal a kívánsággal, hogy ez a mai művészi ihlettség szállja meg majd a jövő évadot is.

És ezzel elbúcsúztatjuk a mi társulatunk tagjait is, kikben sok jó akarat, sok szép tehetség, sok jót teremthetett volna, ha a művezetőség kellő tapintattal felismerte volna az egész évad alatt azt az anyagot, mely rendelkezésére állott, és mely kellő felhasználás mel-

lett több gyönyörűséget szerezhettek volna az áldozatkész közönségnek.

A Bajazzo szavával mondhatjuk; a komédiának vége van! Kívánjuk: Kezdődjék a komédia a nyári színházban újra. Carolus.

* A XIX. század és 1848 lesz az Uránia két első előadása. A mutatóvanyokhoz szükséges gépek már ma érkeztek meg és szerdán délelőtt el is helyeztetnek a színházban. — Az első est képeihez *Pekár Gyula*, a másodikhoz *Hentaller Lajos* írta meg a szöveget. Mind a két előadás szemet, szívet megragadó. Mikor 1848-at bemutatták a fővárosban, a sajtónak az volt a véleménye, hogy ha Budapesten még nem volna olyan tudományos színház, a milyen az Uránia, építeni kellene csak azért, hogy *Hentaller Lajos* darabját elő lehetne adni, mert nálánál jobban senki sem ismeri a mi szabadságharcunkat, melyet lelkesedéssel és igazsággal mutat be. *Hentaller Lajos* 1848-a mely, ez idők előzményeivel kezdődik, a mi szabadságharcunk élőkép- és könyvtára. Az Uránia egyik legnagyobb diadalát aratta, midőn *Hentaller* kitűnő munkáját illusztrálta. Bizonyára nálunk is meg lesz a csütörtöki előadásnak a nagy és lelkes közönsége. A jegyek az Uránia e két első előadására a színházi pénztárnál a rendes időben s a rendes helyárak mellett válthatók.

* Az új színigazgató. Nagyváradi város irányadó köreiben akció indult meg olyan irányban, hogy *Bölny József*nek, a volt kolozsvári intendantsnak felajánlják *Somogyi* koncessziójának lejártja után a nagyváradi színházat. Sőt a társadalom vezető elemei azon fáradoznak, hogy *Somogyi* igazgatóval olyan értelmű megállapodásra jussanak, hogy *Somogyi* már most, a jelen szezon befejezése után ruhazza át szerződését *Bölny József*re, a ki ilyenformán már az őszkor igazgatója lehetne a színháznak, melyet a város, a színház és saját neve tradícióhoz méltóan vezetne.

* Az Uránia ifjusági előadásai. Az Uránia tudományos színház csütörtökön, pénteken és szombaton délután az iskolák tanuló ifjúsága számára félhelyárak mellett rendez egy-egy előadást, mely mindig fél 4-kor kezdődik. Első délután *Pekár Gyula* A XIX. század, pénteken 1848 *Hentaller Lajostól* és szombaton délután *Amerika Hegedüs Sándortól* kerül színre. A tanulók bárhová válhatnak jegyet a szokásos fél helyárakon. Minden előadásra a megelőző napon válthatók már meg a jegyek a színházi nappali pénztárnál.

* *Krecsányiék Fiumében*. Május 8-án tartja megnyitó előadását *Krecsányi* társulata a fiumei nyári színházban, az ugynevezett Feniceben, mely alkalommal A görög rabszolga kerül színre. Megelőzőleg néma képeket rendeznek a színpadon, melyben a társulat összes tagjai résztvesznek. *Krecsányi* rendez néhány délutáni előadást is az ifjuság részére, amikor *Bánk bánt* s a jelesebb színműveket fogják adni. A társulat 30 előadást fog *Fiumében* tartani, ami soknak ugyan nem sok, de hiszünk, hogy *Krecsányi* társulatának, mely a legjobb erőkből van szervezve, elegendő idő ez arra, hogy a magyar szót megkedveltesse az olaszokkal és horvátokkal.

* *Új lapok*. Egyszerre nagy lendületet vett a hírlapirodalom Gyulán. Ebben a hónapban két új lap is indult meg. *Békésmegye* címen indul meg az egyik, hetenkint kétszer megjelenő újság. A lap vezére *Berényi Armin dr.*, felelős szerkesztője *Szentgyörgyi József*. A másik új lapnak *Békésvármegye* a címe. Felelős szerkesztője *Bodoky Zoltán dr.*, társszerkesztője *Frankó Zoltán dr.*

(*) *Dreyfus Alfréd könyve*. *Dreyfus Alfréd* *Öt év életéből* címen megírta emlékiratait és a könyv most, május elsajén kerül Európa valamennyi nyelvén, tehát magyarul is a könyvpiacra. *Dreyfus* sorsa, szenvedése, ártatlanságába vetett hite, és sok más egyéb, eleve séggyel, métsző rövidséggel van megírva a több mint 300 oldalos könyvben, melynek főereje a közvetlenség; különösen érdekesek a levelek, melyeket *Dreyfus* meg neje váltottak egymással. A könyv érdekességét növelik *Dreyfus* sa-

játkező rajzai (kunyhói az Ördög-szigeten, a ketős lábszorító, melylyel ágyához vasalták stb.) és kézírásai is, melyek az eredeti, párisi kiadásból valók. A könyv díszes kiállítása — még borítékjában is hü masa az ismert sarga francia kiadványoknak — az Országos Központi Községi nyomda részvénytársaság sajtóját dicséri. Megrendelhető ugyanott (VI., Váci-körút 61.) s minden könyvkereskedésben. Ára, mint az eredeti francia kiadásé, 3 korona 50 fillér.

A szegény tanulókat segélyző egyesület közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

A városháza tanácssterme, melyben naponkint komolyabbnál-komolyabb, fontosabbnál-fontosabb tanácskozások szoktak végbemenni, ma ünnepi színt öltött. Megtelt a jótékonyság hölgyeivel, Arad szép asszonyaival és leányai-val, akik a szegény tanulókat segélyző egyesületnek ma délután tartott közgyűlésére jöttek el.

A zöld asztalt, ahol rendszeren száraz hivatalos akták mögött, pápaszemes referensek szoktak ülni, ma olyan elegáns toalettek és azok még szebb tulajdonosnői vették körül, hogy a be nem avatottak nem tudták mire vélni a dolgot. De mikor aztán meglátták özv. *Hauser Károlynét* a terembe *Salac Gyula* polgármester karján belépni, mindjárt tisztában voltak azzal, hogy itt nem lehet másról szó, mint csak olyasvalamiről, ami a jótékonyság gyakorlásához tartozik. Mert *Hauser Károlyné* urnőn, a szegény tanulókat segélyző egyesület elnökőjén kívül alig van valaki, aki a jótékonysági ügyekben fáradságtalanabban munkálkodnék. Az ő ügybuzgalmánál, fáradságtalan-ságánál csak a munkája eredménye lehet elismerésreméltóbb, nemesebb.

Nincs Aradon senki, aki a jótékonysági egyesület működését ne ismerné. A munkálkodás részleteit azonban tüzetesebben tárgyalja a választmány évi jelentése, melyet *Kovács Vince* titkár terjesztett a közgyűlés elé.

A jelentésből közöljük a következőket:

Örömmel jelentjük a tisztelt Közgyűlésnek, hogy bár sokan voltak, kik segélyért folyamodtak, de azért minden jogos kérést teljesítettünk. Természetes, hogy a leg gondosabb elővigyázat mellett is megesik, hogy egy-két olyan gyermek is kap ruhát, aki esetleg nincs anynyira rászorulva. És ha valaki ezért szót emel, a nagy filantrop szavaival felelünk neki: „Inkább tíz olyan szegénynek adjatok, aki talán nincs ráutalva, semhoggy csak egyet is elűzzetek magatoktól, aki valóban szomjuhozza jóságtokat.“

Mint minden évben, úgy az 1900-ik évben is segítségünkre volt *Sarlot* Domokos főkapitány ur, aki az összes folyamodók családi és vagyoni viszonyait kikutatta. Az ő szíves jószágért ez alkalommal is hálás köszönetet mondunk és kérjük, örökíttesse ezt meg a közgyűlés a jegyzőkönyvben is. Midőn a főkapitány ur az íveket fölülvizsgálta és az indokolatlanul kérelmezőket kitörölte, a választmány megállapította a segélyezendőek számát.

332 gyermeket öltöztettünk fel tetőtől talpig meleg téli ruhával. 1900. december hó 1-én megnyitottuk szerény külsőjű, de sok boldogságot nyújtó konyhánkat. Négy hónapon át 156 éhező gyermek kapott tápláló meleg ételt. — 12673 adag ételt osztottunk ki az elmúlt évben. Mi az ételt ingyen adjuk, mert istápoltságaink csaknem kivétel nélkül egész vagy fél-árvák.

A leánygyermek ruhák elkészítését az 1900-ik évben is *Ceiler Gizella* és *Molitorisz Vilma* urhölgyek voltak szívesek magukra vállalni. Sok fáradsággal járó munkájukért hálásak vagyunk és ajánljuk: fejezze ki a közgyűlés úgy *Ceiler G.*, valamint *Molitorisz V.* urhölgynek igaz köszönetét.

Arad szab. kir. város tek. törvényhatósági bizottsága az elmúlt évben is szíves volt bennünket kétezer koronával nemes törekvéseink-

ben segíteni. Köszönetünket kérjük a jegyzőkönyvbe is felvétetni. Ugy egyesek, valamint különösen a takarékpénztárak tisztelt igazgatóságai szeretettel gondoltak egyesületünkre. Az adományokat minden egyes alkalommal megköszöntük, de azért ezen ünnepélyes pillanatban is kifejezzük hálánkat jóságukért.

Egyesületünk vagyona 1900. január hó 13-án rendezett közvacsora jövedelmével igyekeztünk növelni. A közvacsora tiszta jövedelme 3656 korona 58 fillér volt.

Az egyesületet érintő múlt évi eseményeket az utóbbiakban mondja el a jelentés:

1900. március hóban Arad polgársága ünnepeztet. Ezen a napon a polgárság a külső atributumok minden nemével elhalmozta érdek-mekben gazdag polgármesterünket: *endrődi Salacz Gyula kir. tanácsos urat*. Polgármesteri működésének negyedszázados jubeliumából mi is kivettük a minket megillető szerény részt. Az árvák gondoskodó atyját, egyesületünk jóakaróját, mi is testületileg és átiratlag üdvöztöttük. A jelen alkalmat is megragadjuk és kérjük az egek Urát, vegye oltalmába érdemes polgármesterünket és szeretett övét! A választmány háromszor ült össze, hogy az egyesület ügyeit elintézzze. Igaz tiszteletünknék és szeretetünknék öhajtottunk volt kifejezést adni, midőn a választmány megjelent monyorói *Urán Iván ur* öméltségánál és az elnök szép szavakkal üdvözölte egyesületünknék mindenkori jóakaróját azon alkalomból, hogy *Ó Felsége Aradmegye és Arad városa főispánjává* kinevezte. Istennek szeretete kísérje öméltségét és működését!

1900. február hó 19-én a fájdalomnak érzete járta át lelkünket. *Sallai Béla dr.* egyesületünknék kezdettől fogva alelnöke, később pénztárosa is, az Isten végtelen akarata magához szólította! A csapás mindannyiunkat le-sújtott, mert a megboldogult nemcsak egyesületünknék volt fáradhatatlan, igaz munkása, hanem szeretetreméltó egyénisége valamennyiünk előtt igaz tiszteletben állott. Emlékét az árvák áldása veszi körül, mi pedig kérve kérjük az irgalmas Istent, adja meg a pihenni tért jó ember lelkének az örök világosságot! Ajánljuk, örökítse meg emlékét a közgyűlés a jegyzőkönyvben is. Az alelnöki tisztségre dr. *Dálnoky Nagy Lajos urat*, Aradmegye tisztelt alispánját, a pénztárosi állásra pedig *Lacay* *Endre urat*, az osztr. magyar bank főpénztárosa sikerült megnyernünk. Ezen alkalmat is megragadjuk, hogy egyesületünk két érdemes tisztviselőjét tisztelettel, igaz szeretettel üdvöztöljük és a múlt évben kifejtett munkásságukért hálás köszönetet mondjunk.

A pénztári jelentés szerint, melyet *Lacay* *Endre* egyesületi pénztáros állított össze, megemlítésre méltó, hogy az egyelet pénztári forgalma 61.121 korona 68 fillér volt, összes vagyona pedig 55.340 korona 58 fillér.

A közgyűlést özv. *Hauser Károlyné* elnökő nyitotta meg emelkedett hangú beszédben. Üdvözölte a megjelenteket s azután vázolván az egyelet jótékony működését, így folytatta.

— Ezrekre megy azoknak száma, akik ezen egyesület áldásos működésének hatását érezték. Akik fáradságot nem kimélve, részt vesznek e munkában, egy családhoz hasonlítanak azok, melynek minden tagja arra igyekszik, hogy a család tekintélyét növelje. Maga a jó cselekedet ad kitartást a jótékonyság gyakorlására és én isten áldását kérve a mi munkánkra, a gyűlést megnyitom.

Zajos éljenzés kísérte a szép beszédet, melynek lecsillapultával elnökő a jegyzőkönyv vezetésére felkérte *Kovács Vince* titkárt, hitelesítésére pedig *Heinrich Sándornét* és *Robitzek Ágostonnét*.

Felolvasták ezután a választmány és titkári jelentéseket s a közgyűlés azokat tudomásul véve úgy a választmánynak, mint a pénztárosnak a felmentvényt magadta. Együttal *Hauser Károlyné* elnökő indítványára *Lacay* *Endre* pénztárosnak, *Kovács Vince* titkárnak és *Cobor Ottó* jegyzőnek működésükért *jegyzőkönyvi köszönetet* szavazott.

Csák Cirjék dr. a minorita-rend főnöke állott fel ezután szólásra. Szép szavakban fejtegeti a jótékonyág gyakorlásának magasztosságát s isten áldását kéri mindazokra, akik ez istennek tetsző cselekedetet gyakorolják. Indítványozza végül, hogy özv. Hauser Károlyné elnöknőnek és a női választmánynak fejezze ki a közgyűlés jegyzőkönyvileg köszönetét és elismerését működésükért.

A rendfőnök beszédére válaszként általános éljenzés következett, amely növekedett akkor, mikor az elnöknő bejelentette, hogy az elnökségnek sikerült Urbán Iván főispán és nejét Urbán Ivánné urnót választmányi tagoknak megnyerni. A közgyűlés mindjárt ki is küldte Boros Beniné és Hermann Gyulánét, akik tudomására hozzák az új tagoknak a közgyűlés azon határozatát, hogy az egyesület választmányába történt belépésüket örömmel és ünnepélyesen tudomásul vették.

A közgyűlés ezután az elnöknő éltetése közben véget ért.

A gyűlésen özv. Hauser Károlyné elnökle alatt jelen voltak: Özv. Boros Beniné, Dániel Gábris, Fischer Irén, Herman Gyuláné, Hegedüs Lászlóné, özv. Hudetz Ferenccé, Habereger Györgyné, Jakabffy Dezsóné, Heinrich Sándorné, Kristyóry Jánosné, dr. Keresztes Gyuláné, Kövér Béláné, Kádas Kálmánné, Lacay Endréné, Lócs Rezsóné, Lukácsy Lajosné, Nachnébel Odónné, Prettnér Etelka, Robitsek Agostonné, Ramor Lajosné, Szalay Antalné, Szalay Ilonka, dr. Schusztér Henrikné, Steiner Ferenccé, Simon Karolin, Steinitzer Luiza, Sármezey Endréné, Tagányi Istvánné, Vásárhelyi Janka, Virágh Lajosné, özv. Végh Aurelné, Salac Gyula, Csák Cirjék, Dálnoki, Nagy Lajos, Kövér Béla, Lacay Endre, Institoris Kálmán, Hasz Sándor.

Anarchia az egyetemen.

(A vizsgálatot megindították.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 30.

Az a kavargás, amit az egyetem botrányhősei idéztek föl a mondvacsinált Pikler-ügy körül, elérte tetőfokát. Mint azt már az Aradi Közlöny részletesen megírta, a fiatal-urak föltették a koronát művökre: bottal, ököllel pofonnal véresre verték egymást azon a helyen, ahova tanulni és művelődni járnak.

Ime, ilyen sajnálatos eredményt szülnék a már jó ideje tartó egyetemi mozgalmak, s a legszomorubb az, hogy amibe ezek a mozgalmak a tegnapi események szerint kicsucsosodnak: az ifjúság körében való felekezeti gyűlölség.

Méltán keltettek ezek a dolgok nagy megdöbbenést mindenütt az országban, ahova a hírük eljutott, s fent a politikai körökben is, amelyeknek nyomban a véres verekedés után a képviselőházba maguk az ellentétes táborok küldöttei vitték meg az információkat. Súlyosan elítélendőnek tartják minden körben az eljárását azoknak az ifjaknak, akik szenvedélyüktől elragadtatva, ilyen szomorú jelenségek színhelyévé tették a tudomány csarnokát, s mindenütt elvárják és megkövetelik, hogy az egyetemi hatóságok, de legelső sorban Wlassics Gyula kultuszminiszter a legszigorubbán járjanak el a tegnapi új botrány fölidézői ellen s intézkedjenek az ilyen botrányok megismétlésének meggátolására.

Ez nem is késett. Mint egy táviratunk jelenti, a kultuszminiszter még tegnap, a mint értesült a véres zavargásról, felszólította az illetékes egyetemi hatóságokat, hogy neki haladéktalanul jelentést tegyenek, a fegyelmi vizsgálatot azonnal rendeljék el s tegyenek meg minden óvintézkedést, hogy a zavargások ne ismétlődjenek.

A tényállást tartalmazó jelentést Kisfaludy A. Béla dr. rektor és Mariska Vilmos dr. jog-

kari dékán már ma reggel a miniszter elé terjesztették.

Wlassics ennek vétele után felment az egyetemre, ott a rektort s a jogkari dékánt szóval is utasította a vizsgálat erélyes és gyors lebonyolítására s egyúttal felügyeleti jogánál fogva intézkedett, hogy a vizsgálat minden bázisáról tökéletes értesülést nyerjen.

Az egyetem jogi tanári kara délelőtt 11 órakor tanácskozássra gyűlt össze, hogy a tegnapi botrány felett határozzon. Az ülésen Mariska Vilmos dékán elnökölt s a déli órákban megjelent azon Wlassics Gyula kultuszminiszter is, a ki egy óra hosszáig hallgatta a tanácskozást. A tanácskozáson kimondották, hogy Pikler tanóráit ezentúl csak a hozzá előadásokia beiratkozott egyetemi polgárok hallgathatják, a kiknek ezt indekszszel kell igazolniuk.

Ma a jogi fakultáson nem volt előadás, holnap pedig az egyetemen minden karán szünetelnek a leckék.

A Kassán megjelenő Felsőmagyarország szerkesztősége — mint már említettük — táviratban üdvözölte Pikler Gyula tanárt, mint a szabad gondolkodás nemeslelkű harcosát. Erre az üdvözlésre Pikler ma a következő sürgönyben felelt:

Tegnap távol voltam Budapestről, csak ma kaptam nagybecsű sürgönyüket. Meghatott szívvel köszönöm nemes harcos társaim bátorító nyilatkozatát. Elveimért mindvégig helyt fogok állani. *Pikler Gyula.*

A tegnapi botrányokból egyébként egész sereg lovagias affér kerekedett ki az egyetemen. Ma délelőtt már az első párbaj megtörtént. Köpösdý Dezső joghallgató ellen sértő cikket írt a Magyar Szó-ban Nagy Endre, akit ezért provokált. A pisztolypárbaj a budai lövőde mellett téren folyt le. Nagy Endre pisztolya csütörtököt mondott, mire Köpösdý célzás nélkül a levegőbe lőtt. Ez után Nagy Endre bocsánatot kért ellenfelétől s mindketten kibéköltve távoztak.

SPORT.

+ Az aradi kerékpár klub holnap, szerdán este fél 9 órakor a Japán kávéházban elhalaszthatatlan ügyben értekezletet tart, a melyre a tagok teljes számban való megjelenését kéri az elnökség.

Felfüggesztett pénzügyi tisztviselők.

(Hogyan vizsgál a miniszteri biztos?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselői nehéz napokat élnek. Köcsön Lajos, a vizsgálatot vezető miniszteri biztos valóságos irtó hadjáratot folytat közöttük, s kérlelhetlenül fegyelmi alá von és felfüggeszt mindenkit, aki ellen följelentés érkezik hozzá.

A vizsgálatot, s a vizsgálat eredményét valósággal lakat alatt őrzik a pénzügyigazgatóságnál. Maga a vizsgálatot vezető miniszteri biztos rendelte ezt így, ki módfelett óvakodik attól, hogy a külvilág tudomást szerezzen a pénzügyi palotában lefolyó eseményekről.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársának mindamellett módjában volt ez ügyben a következő hiteles adatokat szerezni be:

Az utóbbi két nap szenzációját az képezi a kincstári palotában, hogy a pénzügyigazgatóság két legtevékenyebb, leglelkismeretesebb tisztviselőjét fegyelmi vizsgálat alá vonták, s közülök egyet fel is

függesztett állásától a miniszteri biztos. A hivatalnok, ki ellen a fegyelmi vizsgálat folyamatba tétetett: Bencédy József pénzügyi segédtitkár, ki véletlenül éppen a mai napra várta pénzügyi titkárrá való előléptetését. Ez az előléptetés, mely a fegyelmi miatt ezuttal valószínűleg elmarad, becsülettel megérdemelte volna Bencédy. Ugy ismerik őt városszerte, főleg kereskedők, kiknek sűrű érintkezésük volt vele, mint absolute megközelíthetetlen tisztviselőt. Ha szeszgyárakban, vagy más egyébütt megjelent hivatalos kiküldetésben, valósággal megbotránkozott rajta, ha a gyáros egy szivarral, vagy egy pohárka pálinkával megkinálni merészelt. Puritán jelleménél csak szakértelme volt talán nagyobb. Általánosan elismert dolog a pénzügyigazgatóságnál, hogy minden tisztviselő között Bencédy rendelkezik legtöbb szakismerettel, úgy, hogy a pénzügyi teendőiben valóságos kapacitásnak tartják hivatalnoktársai.

Hogy mindezek dacára mégis fegyelmi vizsgálat alá került, annak nem annyira Bencédy az oka, mint inkább a vizsgálatnak az a szokatlan módja, melyet Köcsön Lajos miniszteri biztos használ.

A másik tisztviselő, a kit hivatalától már fel is függesztettek, Stägmüller György pénzügyőri biztos. Alig egy éve van az aradi pénzügyőrségnél. A kik ismerik, lelkiismeretes, szigorú, de a közönséggel szemben mindig előzékeny modoru hivatalnoknak tartják. A hivatalától történt felfüggesztésének sajátságos egy története van.

A miniszteri biztos ugyanis — bár el kell ismernünk, hogy a pénzügyigazgatóság purifikálását a legjobb szándékkal és kötelességtudással vezeti — nem egyszer sajátságos formában kutatja ki az egyes tisztviselők esetleges szabályellenes eljárását.

Megtörtént, hogy a miniszteri biztosnak tudomására jutott, miszerint egy szatócsüzlet tulajdonosnője trafikot kérelmezett, a melyet azonban mindeddig nem kapott meg. A miniszteri biztos erre magához hívatta az asszonyt.

— Adott-e valakinek pénzt, hogy a trafikot megkapja? — kérdezte tőle.

— Nem adtam.

— Dehogy nem adott, valljon csak meg mindent őszintén, ne féljen, nem lesz bántódása, sőt megígérem, hogy három nap alatt meg lesz a trafikja. De mondjon el mindent.

Az asszony pedig erre észhez kapván, nagy bizalmasan megsugta a miniszteri biztosnak, hogy megvesztegette a pénzügyőri biztost, a szemlést, a fölviagyót, meg a jó isten a megmondhatója, kit nem.

Három nap alatt megvolt a trafikja. A pénzügyőri biztos pedig állásától fel van függesztve.

Stägmüller különben, mint értesülünk, ma Budapestre utazott, ahol a holnapi nap folyamán kihallgatáson jelentkezik Széll Kálmán miniszterelnöknel, hogy ügyében egyenesen a kormányelnöknel keressen orvoslást.

Köcsön Lajos miniszteri biztos ur hivatalos buzgóságát, megalkuvást nem ismerő erélyét nagybecsüljük ugyan, de úgy véljük, hogy a vizsgálat ilyen módja tul megy azon a határon, melyen belül az igazságot keresni szokás. Mert a hivatalos vizsgálatot vezető miniszteri ki-

küldöttnek kötelessége ugyan megtorolni a pénzügyigazgatásnál előforduló szabálytalanságokat és visszaéléseket, — de egyáltalában nem lehet feladata *igeretek osztogatása által* rábirni egyeseket, hogy megrágalmazzák a legderekabb tisztviselőket, akikre az illetők talán éppen azért haragusznak, mert nem tudtak közel férközni hozzájuk.

Szeretnők különben a pénzügyigazgatásnál folyó vizsgálat körül is azt az elvet látni gyakorlatban, hogy inkább fusson száz bűnös mintsem egy ember szenvedjen ártatlanul.

Itt pedig, attól tartunk, bűnhődnek ártatlanok is.

Ketté hasított ember.

(A megcsalt férj boszúja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Aradmegye délkeleti része, *Halmágy* és *Bokszeg* községek környéke híres arról, hogy ott az emberölést gyerekjátéknak nézik és megnevezhetlen ama gyilkosságok száma, melyek azon a környéken nevetségesen kicsinyes okokból, de annál borzalmasabb kivitelben végbe mennek.

Nagy-halmágyi tudósítónk ad hirt táviratilag egy gyilkosságról, a mely *Acsucán* történt, s a melynek egész lefolyásánál csak az borzalmasabb, hogy a szerelmében meggyalázott gyilkos milyen vad kegyetlenséggel végezte ki áldozatát.

Ha ezen tulajdonsága meg nem volna a gyilkosságnak, úgy alig emelkedne felül a „szerelmi drámák“ hétköznapiján. De sajátos az egész eseményben az, hogy egy paraszt embert milyen vadállattá tudott tenni egy olyan asszonynak hűtlensége is, a ki vele csak vadházasságban él. Végig nézi, a saját szemei előtt folyik le az asszony hűtlensége, s mikor a megcsalt szerető már nem képes télen nézni barátjának és feleségének paráználkodását, berohan a szobába s a csábító barátot *késsel és fejszével valósággal ketté hasítja*.

A gyilkosság részleteiről a következőket táviratozzák:

Acsuca község korcsmájában este 11 óráig együtt borozgatott egy asztalnál *Serb* Nikolae a vele vadházasságban élő feleségével és *Buda* Mariana nevű barátjával. Éjfél felé haza indultak és *Serb*ék a házuk előtt elváltak Budától, a ki szintén haza indult. *Serb* Nikolae aztán feleségével vacsorához ült, mert neki jókor reggel munkára kellett bemennt a *Mikó-féle* uradalomba.

Serb ezen szándékát idogálás közben barátjának is elmondta, a ki szemlátomást örült a híreknek. *Serb* gyanuját ez csak növelte. Elvégezvén a vacsorázást, tarisznyáját megrakva élelemmel és beletéve egy kést, elindult a munkára.

Buda azon hitben, hogy barátja valósággal elment hazulról, felkereste *Serb* feleségét, mivel már régebb idő óta tényleg szerelmi viszonyt folytatott. A férj azonban, kinek szívében a gyanu, úgy felesége, mint barátja viselkedéséből már régebben gyökeret vert, nem ment el a munkába, hanem — élvén a gyanupörrel — a lakásának ablakával szemben lévő kertben rejtőzött el úgy, hogy mind a házból mind a ház körül történendőket szemmel kíséresse.

Innen nézte végig, amint Buda, az ő becsületének tolvaja, bemegy a házba, ölébe veszi feleségét s csókolózni kezd vele. Ebben a pillanatban, mint egy vadállat feltépve a lakás

ajtáját, berohant, torokon ragadta a csábító földre teperte s a nála levő *késsel a ballágyékát felhasította* úgy, hogy az áldozat belső részei kifordultak. Azután Buda testét az ajtóhoz cipelve az ott talált *baltával mintegy tíz centiméter hosszú az agyvelőig ható sebet ejtett*.

*Serb*né látva a történeteket a szomszédba menekült, ott keresett védelmet urának vad haragja ellen. Ha az asszonynak idejekorán nem sikerül elfutni, ő is szeretője sorsára jut, a feldühödött férj őt is agyon akarta a már véres fejszével vágni.

*Serb*t még aznap éjjel elfogták a csendőrök. Tettét bevallja s örül, hogy a csábítón megboszulhatta magát.

HIREK.

Bál az udvarnál.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 30.

A budai várak ma este fejedelmi pompa színhelye volt. Fényesebbnél-fényesebb, ragyogóbbnál-ragyogóbb díszruhák és uniformisok csillogtak a királyi várkastély termeiben: a magyar király udvari bálát adott.

Az öreg várkastély díszes termei méltó keretet képeztek ahhoz az előkelő társasághoz, amely az udvari bálra hivatalos volt. A termék sok száz lámpával fényesen kivilágítva, az egész épület gyönyörű délszaki növényekkel feldisítve, csupa fény és pompa mindenütt...

A fogatok már este nyolc óra előtt kezdtek érkezni az alsó négyszög lépcsőjénél.

A királyi ház tagjait *Apponyi* Lajos udvarnagy fogadta s kísérte őket ő Felsége lakosztályába.

A többi meghívott vendégeket: a diplomáciai kar tagjait, a nagyköveteket és a különféle méltóságok képviselőit *Löwenstein* herceg udvari tanácsos, szertartásmester fogadta és a palota fehér termébe vezette.

Az érkező méltóságok vastag, nehéz szőnyegekkel bevont széles lépcsőkön, testőrök sora között haladtak fel a palota emeletére. A diplomáciai kart *Talliani* pápai nuncius vezette.

Nyolc óra után *Lichtenstein* herceg főszertartás-mester jelentette a királynak, hogy a meghívottak együtt vannak. Erre megnyiták a királyi lakosztály ajtait s a vendégek között megjelentek az uralkodóház tagjai.

Ő felsége *Mária Jozefa* főhercegnőt vezette a karján, utána haladt *Ferenc Ferdinánd* főherceg prezuntív trónörökös *Izabella* főhercegnővel, *Ottó* főherceg *Klotild* főhercegnővel és *Frigyes* főherceg leányaival.

Az uralkodó a fehérteremben cerclét tartott s ez alkalommal elsőnek *Nigra* gróf nagykövetet tüntette ki megszólításával.

Az uralkodó hosszasan időzött az estélyen s azután visszavonult lakosztályába.

Szocialisták a városházán.

— Népgyűlés május elsején. —

Arad, április 30.

Az aradi szocialisták népgyűléssel ünneplik meg május elsejét, a vörös májust. Aradon évek hosszú sora óta nem volt mozgalmas május elseje, az aradi szocialisták komoly munkásokhoz illő belátással mellőzték a tüntetéseket s megelégedtek egy gyűléssel, melyet — természetesen a hatóság engedélyével és előre bejelentett program mellett — a városházán tartottak meg.

Az idén is — ha csak a lelkesedés egyéb, mozgalmasabb eredményeket nem szül, igen csendesen fog lefolyni a szocialisták nagy napja

Szép idő esetén a városháza udvarán, ha rossz idő lesz, akkor pedig a városháza kistermében tartanak népgyűlést.

Ponta Péter és társainak ugyanis a polgármester megengedte, hogy előre bejelentett programmal gyűlést tartsanak.

A népgyűlés reggel 9 órakor kezdődik s arra rendőrhatalósági biztosként *Bedő* Árpád dr. segédtsízt van kiküldve.

A népgyűlést rendező munkások a következő vörös papirosra nyomott meghívót bocsátották szét a népgyűlésre.

Felhívás!

Ime beköszöntött a nagy nap, a világ munkások nemzetközi ünnepe

május elseje,

mely azzal a hanggal van tele, hogy világ-munkásai egyesüljete. Ünnepejük meg tehát e nagy napot, mert ez az a nap, mely felold bennünket a nemzet és fajgyűlöletől, ez a nap vezet bennünket ki a sötétségből és megismerteti velünk emberi méltóságainkat és velünk született jogainkat, ezen a napon ériük el azon szent célunkat, midőn egy szeretetben egybe olvadunk.

Dobd el tehát ezen a napon munkaszerszámaid ember, siess ki a szabadba, a hol munkástestvéreid ünnepelek és egyesülve kiáltuk fel azt, hogy üdvözlégy *május elseje!*

Figyelem szaktársak!

A reggeli órákban csoportosulunk a ligetbe és onnan 9 órakor megyünk a városházára, a hol nagy Népgyűlést tartunk a következő napirenddel:

1. Május elseje.
2. Munkások helyzete.
3. Szervezkedés és a sajtó.
4. Az általános választási jog.

Minden munkás saját érdekénél fogva ott legyen, a hol jogaikért küzdenek és délután pedig nagy napunkat a Salacutcai sörccsarnokban dal- és szavalattal fogjuk megünnepelni.

Az egybehívók.

Májusi csillaghullás.

— Katonatisztek előléptetése. —

Arad, április 30.

A katonaság két fontos dátumot ismer az esztendőben: május és november elsejét, mert akkor indul meg a katonai csillageső, az előléptetések szezonja.

Az idén a katonai kormány erősen próbára teszi az előléptetésüket váró tiszt urak türelmét. Máskor április utolsó napjaiban rendszerint megérkezik a mindenható és mindentudó *Verordnungsblatt*, de ezuttal még ma sem tudni felőle semmit, éppen semmit, pedig már április utolsó napja van.

A hivatalos lap — mint nekünk táviratozzák — *holnap* jelenik meg Bécsben s ezzel egyidejűleg érkeznek meg a gratuláló sürgönyök, a melyek obligát formája a hadnagynál a következő szokott lenni: „X. Y. főhadnagy urnak, Arad. Gratulálok.“

Az eddig kiszivárgott hírek szerint a májusi előléptetés nem lesz valami fényes. Nem főleg a törzstiszteknél lejjebb eső rangfokozatokon, a hol aránylag igen csekély mérvben történt az avanszmán.

A hadsereg rendeleti közlönye szokásához híven most is az uralkodóház tagjaiban történt előléptetések közlésével nyitja meg a sort. A májusi *Verordnungsblatt* hírül adja, hogy a király *Károly István* főherceg ellentengernagyot altengernagygyá, *József Ferdinánd* főherceg századosot pedig a cs. és kir. 58-ik gyalogezredben őrnagygyá léptette elő.

A mi az aradi ezredeket illeti, azokban — bécsi tudósítónk távirata szerint — rendkívül csekély számban történt előléptetés. Ezek a következők:

A csász. és kir. 33-ik gyalogezredben ezredes lett *Scheuchenshuel* Viktor alezredes. Alezredessé lépett elő *Szlimák* András őrnagy, hadkiegészítő kerületi parancsnok. Első osztályú századosok lettek *Deniflée* Károly és *Kreiner* Imre II-od osztályú századosok. Másod osztályú századossá lépett elő *Hendl* Alajos és Kurt Hermann von *Ferrenalb* főhadnagy. Hadnagy lett *Bach* Rudolf hadapród-tiszt helyettes.

A csász. és kir. 3-ik számú, Hadik-huszár- ezredben másodosztályú századossá lépett elő *Hasenfeld* Károly főhadnagy, főhadnagygyá tomkaházi *Tomka* László, *Cifra* Lajos és *Pauer* János hadnagy.

A 8-ik számú honvédegyezred aradi zászlóaljában egyetlen előléptetés sem történt.

— **Május elseje hírlap nélkül.** Lapunk legközelebbi száma *pénteken*, május hó 3-án reggel jelenik meg. A helyi lapok szerkesztősegeinek és kiadóhivatalainak közös megállapodása ez, amennyiben a hólnapi napot a nyomdász-mélyzetnek pihe- nőtül adjuk, követvén ebben az *összes fővárosi lapok* példáját.

— **A király Budapesten.** Ő felsége ma reggel nyolc órakor udvari misét hallgatott, melyen jelen voltak: *Mária Jozefa* főhercegnő, *Ferenc Ferdinánd* és *Ottó* főhercegek is. Dél előtt *Paar* Ede gróf főhadsegéd kíséretében nyitott udvari fogaton *Klotild* főhercegnő lakására hajtatott a király, ahol egynegyed óráig időzött. Innen *Mária Jozefa* főhercegnő látogatására indult Ő felsége s azután délben egy órakor visszahajtatott a budai várakba.

— **Hieronym Károly,** városunk országgyűlési képviselője, ma Aradon tartózkodott. A képviselő a *Weitzer-féle* waggongyár mai közgyűlésére jött el, amelyen ő elnökölt. A nap hátralévő részét a waggongyár igazgatósági tagjai körében töltötte, s azután *Tványi* István-nak, a szabadelvűpárt elnökének társaságában a pályaudvarra hajtatott, ahonnan a 4 óra 24 perckor induló gyorsvonattal visszautazott a fővárosba.

— **Májusi ájtatosságok.** Rózsanyitó május hólnap köszönt reánk s ezzel együtt következik be a keresztény Mária-kultusz egyik legszebb szokása, a májusi ájtatosságok sorrendje. Ugy mondja azt a kétezer éves vallás, hogy ez a hónap illő leginkább a boldogságos szűzhöz, mert a természet lombba borult már, odakünn a mezőkön felsarjad az isten áldása, s a köntöst ölt magára az anyaföld s újra támadnak azok a remények, amelyek az őszi lombozottságkor tértek szendergésre. Május, rózsák hónapja, van-e poétikusabb idő az esztendőben ennél? S felhangzanak csöndes alkonyatok, mikor elpihen a zibongó, lármás munka az édes-bus Mária-dalok, örökszép dalai ennek a mesébe illő kultusznak, amely minden rombolás, megsemmisítési törekvés dacára is vigasza, öröme marad a keresztényeknek. A nők ájtatossága ez a májusi is, ők járulnak lelki áldozatra, hiszen annyinak a sorsa hasonló a bibliai szent asszonyéhoz, a ki végigszzenvedte az anyaság keserves mártíromát egy világkorszakot alkotó észme szolgálatában. Az első májusi ájtatosság a minoriták templomában szerdán délután 6-órákor lesz.

— **A pályaudvar építése.** Az új pályaudvar építéséhez az államvasutaknak szükséges földterületek kisajátítása ügyében hozott bizottsági határozat felelőse ma járt le. A bizottság ítélete, melyet annak idején részletesen közöltünk, nem vált jogerőssé, a mennyiben az ellen két felszólamlás is érkezett be. Egyiket az *aracsanádi egyesült vasutak*, e másikat pedig *Horváth* Katalin magántulajdonos nyújtotta be. A

bizottság ma ült össze, hogy döntsön a felett, vajon áttehető-e a határozat az aradi kir. törvényesnek, mint birtokbizottsághoz, vagy felterjesztendő-e a kereskedelemügyi miniszterhez. Miután a határozat ellen két felelőse is érkezett be, a miniszter fog a felhozott sérelmek felett dönten.

— **Fejérvári báró diszpolgársága.** Budapesten — mint tudósítónk táviratozza — mozgalom indult meg, mely azt célozza, hogy *Fejérvári* Géza báró, honvédelmi minisztert ötven éves katonai jubileuma alkalmából a fő- és székváros diszpolgárának választják meg.

— **Nyugalmasítás és kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Kohányi* Mór jogügyi tanácsosnak, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és hasznos szolgálata elismerésül a *Ferenc József-rend* lovagkeresztjét adományozta.

— **A tavasz nagykorúsítás.** Hogy elmúlt április, a bolondságok ideje, május elsején ime megkomolyodik a rakoncátlan gyerek: a tavasz, annyi sok csinye aztán komolyan igéri, hogy most már megmondott lesz, komoly lesz. Higyjük el neki, miért is ne hinnék és tekintsük hitelre méltó jóra való férfi-embernek; ezennel a magunk részéről is hozzájárulunk Tavasz ur nagykorúsításához. Részt veszünk majd mi is a nagy dárídón, amelyet ezen az ünnepnapon csap ez a mosolygónak igérkező ur, aki nem is lehet olyan nagyon rossz, amilyenek egy-egy esős-jeges áprilisi kitérése után hittük, hiszen ime virágot tűz a kabátjába, virágot jókedvűen félrevagott kalapja mellé és csupa virág minden, amerre jár. És aki a virágot szereti — mondják az rossz ember nem lehet. Igenis, tavasz urfi, hiszünk önnek és bármily nehezünkre is esnek, felkelünk majd az ön kedvéért holnap kora hajnal hasadással és elmegyünk önhöz a városerdőbe madárfütytöre, virágillatra, vigasságos kis lakomára. De meg-ne csaljon aztán, Napsugárral, dallal fogadjon, ünnepi koszorúval a fején és eszt ne zudítson a nyakunkba eddigi rossz gyerekzsokása szerint, mert isten-cscse megfelelőbbük a — *nagykorúsítását.*

— **Május első és a képviselőház.** Holnap, elsején a honatyák sem dolgoznak. Ennek pedig az az oka, mert az összeférhetlenségi bizottságot holnapra hívták egybe, így a képviselőház nem tarthat ülést. A legközelebbi ülés csütörtökön lesz. Akkor folytatják az *Adria* vitáját, s akkor felel a *Pikler* ügyben *Zichy* János gróf interpellációjára *Wlassics* Gyula kultuszminiszter.

— **Adakozások az Erzsébet-szoborra.** Az aradi vármegyeház parkjában emelendő *Erzsébet-szobor* költségeire *Urban* Iván főispán kezeihez a következő újabb adományok folytak be: *Bíró* Kálmán 50 korona., *Vancsó* Gyula orsz. képviselő 20 korona., dr. *Csák* Ciriák minorita rendfőnök 40 korona., *Aradi* kereskd. és iparkamara 25 korona., *Károlyi* Tibor gróf 200 korona., *Hunyady* Károly gróf 100 korona., ifj. *Kincsig* János 40 korona., dr. *Baross* Ferenc borossebesi fősolgabíró gyűjtése járása területén 50 korona 50 fillér., *Wencheim* Frigyes gróf 100 korona., *Bohus* László báró 50 korona., *Csukay* Sándor radnai fősolgabíró gyűjtése járása területén 163 korona 60 fillér., *Friebeisz* Miklós ur 10 korona., *Radossevich* Lajos báró 50 korona., *Vay* Ödön báró 10 korona.

— **A szabadságharc katonáit újból összeírták.** Az országos 48-49-es honvédegyelet felhívására és *Podmaniczky* Frigyes gróf elnök kezdeményezésére a hazai összes törvényhatóságok újból összeírták a szabadságharcban résztvevő harcosokat, akiket ezen legújabb összeírással alapján fogják ezután segélyben részesíteni. Az összeírás szerint ma is, ötvenkét év után, *húszezernél több* harcos él az országban, aki a 48-49-iki szabadságharcban részt vett.

— **Széll esperes jubileuma.** A nagyszalontai ev. ref. egyház jeles esperese, *Széll* Kálmán, vasárnap tartotta negyven éves jubileumát a

szalontai közönség tiszteletének és rokonszenvének önzetlen megvilágkoztatása mellett. A jubiléum ez alkalommal az ország minden részéről üdvözölték. *Fabián* László nyug. aradi főispán a következő táviratot küldötte:

A nap örömeiben a távolból is részt vesz, az elhangzó jókívánatokat a maga részéről is őszintén hangoztatja igaz hiva

Fabián László.

Részint levelben, részint táviratokban gratuláltak: *Csécsei* Imre aradi, *Szondy* Géza peregi, *Hajnal* István kisjenői, *Vadas* Gyula csermői ev. ref. lelkészek, az aradi ev. ref. egyház, az erdőhegyi, borossebesi, vadászai egyházak stb.

— **A megye története egy negyedév alatt.** *Aradvármegyének* *pénteken*, e hó 3-án tartandó közgyűlése elé *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispán betérjeszti évnegyedes jelentését, amely érdekes dolgokat tartalmaz a megye e negyedévi történetére vonatkozólag. A jelentés foglalkozik a megyében tartott népszámlálás eredményével, a *Krivány* sikkasztásainak fedezésénél követendő eljárással, a sorozások eredményével, az előfordult fegyelmi ügyekkel s végül a közgazdasági állapotokkal.

— **Eljegyzés.** Vettünk a következő családi értesítést: *Sziury* Kálmán kir. tanácsos, közalapítványi kerületi főtiszt, örömmel tudatja, hogy néhai első nejejéül szül. *Nemes-Mitici* János Lajkától származott leánya, *Aspasie* jegyet váltott *Kis-Solymosi* dr. *Simó* Károly aradi gyakorló orvossal, *Kis-Solymosi* *Simó* Ferenc s ilágy-megyei földbirtokos és neje szül. *Bayer* Terézia fiával.

— **Bojkott egy járásbíró ellen.** Feltűnő határozatot hozott ma a *nagykikindai* ügyvédi kamara. Mint nekünk táviratozzák, a kamara kimondotta, hogy *Márkus* József ottani kir. járásbíróval az ügyvédek egyetlen ügyben sem tárgyalnak ezentúl a velük és az ügyfelekkel szemben tanúsított goromba modora miatt. Erről a határozatról felterjesztésben értesítik az igazságügyi minisztert.

— **Főispánból képviselő.** A *Pol. Ért.*-nek írják: *Békésmegye* székhelyén, *Gyulán* most kezd szervezkedni a szabadelvű párt. Az ellenzék már erősen szervezkedett s az az általános vélemény, hogy a kerületet csakis *Lukács* György főispán hódíthatja vissza az ellenzék-től. *Lukács* György főispán népszerűségnek örvendő *Gyulán* és a megyében egyaránt, s ha a jelöltséget elfogadja, megválasztása kétségtelen.

— **Tanitók jegykedvezménye.** A fővárosi és vidéki tanitók között mozgalom indult meg az iránt, hogy az a vasuti díjkedvezmény, amely az állami és törvényhatósági tisztviselőket illeti, a községi és felekezeti tanitókra is terjesztessék ki. A mozgalom indító utalnak arra, hogy a tanitók szintén az állam céljait szolgálják, habár nem is attól nyerik fizetésüket; továbbá, hogy a közoktatás ügye csak nyerne az által, ha a tanitóknak mód nyujtatnék utazások által tapasztalatok gyűjtésére. Az államot pénzügyi teher nem érne ez által, mert a sűrűbb utazás révén megtérülne a kedvezmény folytán elvesztett összeg. Mindezek folytán a képviselőválasztások előtt országos mozgalmat szándékoznak indítani, hogy ez a mellőztetés halahára szűnjék meg.

— **A Pikler-ügy.** A budapesti egyetemen a minap előfordult botrány újabb fejleményeiről tudósítónk a következőleg táviratozza: *Köpösd* Dezső joghallgató ma a lapoknak nyilatkozatot küldött, melyben kijelenti, hogy ő *Pikler* tanártól nem kért a történetekért bocsánatot, de nem is fog kérni. *Pikler*nek tanítványa volt, tanait jól ismeri. Ő csak azért kereste fel *Pikler*t, hogy neki egyik esti lapban kiadott nyilatkozatát felolvassa.

— **Megyvennyolcas káplárból püspök.** A temesmegyei honvédegyelet *Temesvárott* *Loog* Imre alelnök vezetésével testületileg tisztelt *Németh* József feiszentelt püspöknél, a kinek,

mint 1848-iki 103. zászlóaljbeli honvédkapitány, 70-ik születésnapja alkalmából, díszes üdvözlő feliratot nyújtott át. A püspök meghatva köszönte meg agg bajtársainak ünneplését és visszapillantván a szabadságharcra, a következőket mondta:

— A mit tettem, nem bántam meg soha és ha kellene, újból megtenném, mert akkor annak úgy kellett lenni. Az agg egyházfőt lelkesen megéljeneztek.

— **A budapesti szocialisták.** Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy a budapesti szocialdemokraták az idén nagyobb szabású körmenettel és népgyűléssel ünneplik május elsejét. A gyülekezés délután két 2 órákor van a népligetben. Az államrendőrség megengedte, hogy a munkások felvonulásuk alkalmával zászlókat és felirattal ellátott táblákat hordozzanak. Ez évben történik meg először, hogy a budapesti összes gyárakban holnap szünetel a munka. A felvonulásban úgy számítják, hogy körülbelül 20.000 ember fog résztvenni. A rendőrség az esetleg előforduló zavargások esetére készenlétben van, az egész ünneplés azonban békésnek ígérkezik.

— **Alkapitányi választás Makón.** Makó városánál megürült rendőr alkapitányi állás betöltése végett a tegnapi napra összehívott közgyűlés alkalmas pályázó bírányában az állást nem töltötte be. Így *Mesko Sándor dr.* alispán a választást 30 napra elhalasztatta.

— **Halálozás.** Beleznyai Kálmán a maga, úgy testvérei János, Erzsébet, Károly, Mariska és Béla, nagybátyja Kiss Antal, neje és gyermekei, dr. Kiss Ernő kegyes rendi tanár, nagynénje Illits Károlyné, özv. Szolcsányi Péterné, özv. Kliment Elelné, nemkülönben számos rokon és jóbarát nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a forrón szeretett s felejtetetlen jó édes anyjuk, illetőleg testvér, sógor, és rokon, özv. *Beleznyai Jánosné* szül. Kiss Annának folyó évi április hó 29-én déli 12 órákor életének 48-ik évében hosszas betegség következtében történt gyászos elhunytát. A boldogult drága halotti földi maradványai május hó 1-én d. u. 3 órákor fognak Borona utca 51. számú házból a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő sírhelyen örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise áldozat a megboldogultnak lelki üdvéért május hó 2-án d. e. 8 órákor fog a főtisztelendő minorita atyák templomában az egek urának bemutatni.

— **Jegyzőválasztás.** *Panics István* új-aradi járási írnokot *Nagy-Falun* ma egyhangulag községi jegyzővé választották.

— **A hurcolkodás romantikája.** Itt van május első, a költözködés nagy napja. Arad utcáin napok óta társzekerok dőcögnek, a melyek reggeltől estig szállítják a „boldog” hurcolkodók holmiját. Nálunk még csak megy valahogy a költözés, de hogy például Budapesten mennyi kalamitáson mennek keresztül a butorszállító kocsikra várakozó halandók, azt legjobban bizonyítja a következő levél, melynek írója így panaszkodik egyik lap szerkesztőségének:

— Dél volt, éhes voltam és már a harmadik szivaromat dobtam el. Rágyújtottam a negyedikre azzal az elhatározással, hogy ha a szállító emberei nem jönnek addig, míg szivarom végig ég, a butoraimat fiakkereken fogom elszállítatni, de késedelmes szállítóm fogja megfizetni a költséget. Már harmadik órája vártam a kapu alatt egy széken ülve. Meg kell jegyezmem, hogy benn az udvarban korcsma van és folyton jönnek-mennek a jókedvű emberek. Nagyokat, tulságos nagyokat kellett nyelnem, mert minden arraméno korcsmavirág kötelességének tartotta, hogy a butoraimat kritika alá vegye. Pedig tavaly vettem őket méregdrága pénzen. Az én butorom végre is az én butorom, mint ahogy a fülem is az én fülem. Akármelyiket gunyolják is, azzal engem sértenek. És ilyeneket kellett hallanom:

— Siess komám — mondta az egyik a társának — mert bogaras leszel.

— Dejszen felelte az — jobban szaladok én, mint a bogár.

Egy harmadik az ágyaim mellett megállt és a kabátja ujjáról lepöccentett valami láthatatlan dolgot, mondván:

— Mars, vissza a regementhez!

A negyedik így szólt:

— Az Ujvásártéren vagyunk, vagy mi?

Az ötödik már műveltebb fajta lehetett, mert azt mondta:

— Augiász istállója.

Mindezt eltűrtem, de mikor egy karsu, etegáns kisasszony jött át a kapu alján és felfogta a szoknyáját, mintha térdig érő sárban járna, a mellett még finnyás arccal, némi undorral nézett maga körül, akkor kétségbe estem és eldobva a szivaromat, elrohantam egy vendéglőbe, hogy bosszúságom tüztét eloltsam. Azalatt bátran lophatták a holmikát.

— **Növendékpapok felvétele.** A csanádi növendékpapok felvétele f. évi július hó 2. napján fog eszközöltetni. Pályázni szándékoznak, kik az érettségi vizsgálatot kellő sikerrel kiállották és ép, egészségesek, felhivatnak, hogy f. évi július hó 1-én délután a temesvári püspöki irodában személyesen jelentkezzenek és ott keresztlevelüket és érettségi bizonyítványukat bemutassák.

— **A Baross-kioszk megnyitása.** Holnap, május elsején megnyílik Arad egyik legszebb helyén, a Baross-parkban is a kioszk. A megnyitás reggel 5 órákor történik. A kioszkban az idén is hetenként kétszer fog játszani a katonazene.

— **Becsület ügyvéd-jelölt kerestetik.** Egy bácskai újságban volt a napokban olvasható, hogy egy ügyvéd egy olyan ügyvéd-jelöltet keres aki *becsületos*. Roppant ziláltak lehetnek a bácskai ügyvéd-jelölti viszonyok, ha már arra kényszerítik a főnököket, hogy mindjárt a hirdetések rovatóiban állítsák föl a becsületesség sorompóját. Szokatlan ez nagyon s egy jogi szaklap nagyon ferdén fogja fel a dolgot, amikor tréfával akarja elütni annak komolyságát. Ez a jogi szaklap azt írja, hogy tekintve, hogy Bácskában történt a dolog, *kómikus*. Mert a hirdető ügyvéd a becsületesség alatt bizonyára azt értette, hogy jövődöbeli segédjének csakis ebéd után, vagyis a terminusok lezajlása után szabad a bor és más italok élvezeteinek hódolni. Lévéen Bácska híres arról, hogy a reggeli kávét nem cukorral, hanem konyakkal iszák! Valószínűleg ettől rettegett az ügyvéd és azért köti ki mindjárt, hogy hozzá csakis olyan jelöltek ajánlkozhatnak, akik legalább az antialkoholizmus kongresszusról szóló tudósítást — elolvasták. Azaz, bácskai fogalmak szerint, becsületesek.

— **Mi a szabadkőművesség?** A római szabadkőművesek új, pompás palotájuk megnyitása alkalmából egy újítást inauguráltak, amennyiben erre az ünnepségre nem-kőműveseket is meghívtak, Április 24-én, Róma alapításának évfordulóján, mely az olasz szabadkőműveseknek régi ünnepnapjuk, tartották e megnyitó ceremóniát. Az ünnepi beszédet az olaszországi főmester, Nathan *Ernesto* mondta. Azoktól az általános elvektől eltekintve, melyek a szabadkőművességnek mindenha erkölcsi törvényei voltak, leginkább érdekes, amit a szabadkőművesség viszonyáról a politikához és valláshoz mondott. Ime: A kőművesség nem atheista. Hogy az, csupán a papok rágalma. Minden hitű embert fölveszünk, mivel minden egyéni véleményt tisztelünk. Hogy mit vallunk, ez jelmondatunkból is kiviláglik: A gloria del grande architetto dell'Univero. (A nagy világépítőmester dicsőségére.) Hogy Zeus, Jupiter, Jehova, Isten, Végtelen, Teremtő, vagy Végek a neve, nekünk mindegy. A politikában a szabadkőműves a világosság akar lenni. Színe a fehér, mely minden más szín összefoglalása, kivéve a feketét, mely a világosság tagadása. Mi minden párt becsületes tagját fölveszszük, ha olaszul érez. Nem vagyunk mi politikai, de igenis hazafias egyesület.

A nemzet minden nagy életérdekével foglalkozunk, mindent, ami veszekedésre ad alkalmat, átengedünk az iskolának, a pártoknak, a tudománynak. A mi célunk civilizáció és haladás. Egy kozmopolita, aki megveti a hazát, számunkra képmutató, aki legközelebbi kötelességei alól akarja magát kivonni, vagy hóbortos, aki ma, a csodák kigunyolásának korában, Jerikó falait egy trombitával akarja megdönteni.

— **A Barnum-féle látványosság.** A Barnum és Bailey-féle „A világ legnagyobb látványosságának” nevezett óriási terjedelmű vállalat május hó 6-án, hétfőn hajnalban érkezik Aradra s itt az nap két előadást rendez. Mult télen a bécsi Rotundában a látogatók százezreit mulattatta, a sajtó pedig egyhangulag konstata, hogy minden kétséget kizárólag ez volt a legszebb és legnagyobb látványosság, a melyben a monarchia népei mindaddig részesültek. Utí idényük Budapesten április 7-én vette kezdetét, a honnan 2 heti eredménydus tartózkodásuk után megkezdették Magyarország és Ausztria helységeinek meglátogatását. Az óriási anyag, felszerelés, a mindkétnebeli személyzet, a lovak és a különböző állatok szállítását 4 különvonatból álló vasuti kocsijaik teljesítik, a melyek száma meghaladja a 67-et, a melyek külön e célra épültek, a midőn 1898—99-ben Nagybritániát látogatták meg. Londonból a vonatok Hamburgba szállították; az 1900. évi utazási sáinsonban pedig egész Németországon át ezek voltak az utazási eszközeik. Az embernek alig van fogalma az ily vállalat terjedelméről és azon körültekintés és energjáról, a minő az ily óriási vállalat utaztatásához szükségeltetik. Ha a vállalat egyes városokba egy-napi tartózkodásra indul, ezen szándék kivitele az emberek előtt majdnem a lehetetlenséggel határos és mégis ez tény, ezt megdönteni nem lehet. Miután az idény elején a nagyobb városok látogattak meg, később a kisebbekre került a sor, a hol a tartózkodás csak 1—2 napra volt contemplálva, minek következtében a látványosság minden nap utazni volt kénytelen. Tekintet nélkül arra, vajjon a meglátogató város nagy vagy kicsi-e, a látványosság teljes terjedelmében érkezik oda, ez az oka annak, miért veszik a kocsik oly nagy számát igénybe. A kocsik a következőképp vannak osztályozva: A személyzet számára hálókocsik, a mintegy 400 és egynéhány ló számára lószállító kocsik, külön kocsik az elefántok, tevék, ponnyok és más egyéb szelidett szabadon lévő állatok számára; lapos kocsik, a melyek a vadállatok ketrezeit tartalmazzák, külön kocsik a sátrak és az egyéb felszerelések ezrei részére. A társulattal mintegy ezer személy, férfi, nő, gyermek és állat utazik. A személyzet, a mely helyszínén étkezik, egy teljes szálloda berendezését igényli. Magában az étkezésben 68 pincér teljesíti a szolgálatot.

— **Almás Lola visszatért.** Emlékezni fogunk még olvasóink arra a azenzációs szökésre, melynek hőse *Robelly Jenő*, az országszerte ismert vivómester és *Almás Lola*, a Vigszínház ugyancsak ismert tagja voltak. A katonatisztból vivómesterré vedlett gentleman egy sereg ember kaucióját elsikkasztotta s a büntetés elől Amerikába szökött szép barátnéjával, aki szerelmes volt *Robelly*-be és követte mindenfelé. Az amerikai lapok hosszú, hazugságokkal teli cikkeket közöltek az ifju párról és hangzatos reklámjaik fölött arcképük is ott diszlett, *The Tschlikos of Themeswar* volt a *Robelly* mellékeve. Eleinte jól ment a dolguk, de aztán aláhanyatlott orfeumi csillaguk s végül elváltak egymástól. *Almás Lola* most visszatért hazájába s a szülei tárt karokkal fogadták a megpróbáltatások után. A kisasszony nem beszél az utikalandujokról, úgy látszik, egyelőre fáradalmait pihenni ki. Különbömit sem veszített szépségéből, mely kivált az ifjúság körében kétes értékű népszerűséget szerzett a számára.

— **Szélhámos muzeumigazgató.** Bécsben és Boroszlóban ügyes módon kieszelt csalásokat követett el egy szélhámos. Több régészeti üzletben jelent meg s *Adler dr.* augsburgi mu-

zeum-igazgató név alatt bevásárlásokat eszközölt, természetesen nem készpénzre, hanem a muzeum számlájára, hitelbe. A csomagolást személyesen végezte s ilyenkor egy-két műtárgyat minden kereskedésben elemelt. A tárgyak az augsburgi muzeumtól félbontatlan vissza-kerültek s ekkor látták a kereskedők, hogy abból hiányzik valami. Boroszlóban hasonló módon szerzett magának a „muzeum igazgató ur“ számos műkincset. A rendőrség gyanítja, hogy egy nemzetközi csalóval van dolga, de mindeddig nem sikerült elfogni.

— **Gyilkos lövés az ablakon át.** *Sárafalva* biharmegyei községből orgyilkosságot jelent tudósítónk. A gyilkosság pár nappal ezelőtt történt s az egész vidéket izgatottságban tartja, de a gyilkost hiába kutatja a csendőrség. Az áldozat jómódu parasztagy, nagy családdal, *Blozsú* *Stefán* a neve. Akkor este, mikor a gyilkosság történt, elvégezve a dolgát, családjával együtt lakószobájában beszélgetett. Később egy pár ismerős is benézett. Leültek ők is beszélgetni. Fél 9 óra tájban *Blozsú* pipára akart gyújtani. Dohány nem volt nála. Az almáriumhoz lépett hát, mely éppen az udvarra néző ablaknál állott. Kihuzta az almárium fiókját. Előkereste a dohányzacskót, közbe még beleszólt a beszélgetésbe is. Eppen a pipájába kezdte a dohányt tömni. Egyszerre óriási dörrenés s egy rémes kiáltás hangzott. Az ablak üvegtáblái szilánkokban repültek szerte. *Blozsú* *Stefán* véresen bukott a szoba közepére. A szobában levők csak most tértek magukhoz a megdermedtségből. Odarohantak a földön heverő *Blozsú*hoz. Jobb vállából patakzott a vér. Beszélni azonban nem tudott, csak kinosan nyögött. Orvosért rohantak. *Nagy* *Jakab* dr. orvos mindjárt meg is jelent, de már akkorra a sebesült *halott volt.* — Közvetlen az ablakból érte a lövés egy sörétes fegyverből. Az esetről táviratilag tettek jelentést a nagyváradi ügyészségnek. A vizsgálóbíró ki is utazott azonnal a bűntett színhelyére. A rejtélyes ügyben azonban még semmi világosság. *Blozsú* állásáról beszélnek, de ennek sincs semmi pozitív alapja. Az áldozatnak nem volt ellensége senki a faluban.

— **A „Művelt Nők Otthona“.** jótékony egyesület, melynek élén *Pejacsvich* *Tódorné* grófné, özv. *bibithi* *Horváth* *Pálné* és *Nedecky* *Tibor* védők; *Földváry* *Mihály* kamarás, országgyűlési képviselő, *Hugonnai* *Vilma* dr. grófnő elnökök és özv. *Vay* *Alajosné* báróné alelnöknő állanak, 50.000 darab 1 koronás sorsjegyet bocsátott ki. A sorsjáték jövedelméből az egyesület egyedülálló urihölgyeknek teljes ellátást nyújtó Otthonát óhajtja megszilárdítani. A nyereményeket 356 nyereménytárgy képezi, valamennyi *Bachrnch* *A.* budapesti udvari ékszerész gyárában kizárólag e sorsjáték céljára készített honi ötvösmű remeke. Főbb nyeremények brillans garnitúra (ért. 4200 kor.), 12 személyre 128 darabból álló ezüst evőeszköz (ért. 1040 kor.), 6 személyre 53 darabból álló ezüst evőeszköz (ért. 440 kor.), stb., még 355 drb. szebbnél-szebb nyereménytárgy, u. m. ezüst gyertyatartók, kenyér- és gyümölcskosarak, arany karpercek, sétabotok stb. stb. A húzás október hó 15-én lesz. Az egyesület vezetősége, hogy az Otthonnak, mely rendeltetése által a társadalomnak van hivatva igen fontos szolgálatot tenni, nagyobb jövedelmet biztosíthasson, e célja elérésére nem a nyereményeket szorítja meg, hanem költségmentesítéssel önmaga kezeli s árusítja a sorsjegyeket. Azért ez uton is felhívjuk a közönség, különösen hölgyeink érdeklődését az egyesület e sorsjátékára s ajánljuk egy egyesület támogatását nemes célja elérésében. Sorsjegyekért sziveskedjenek levelezéskor X. ker., *Orcy*-ut 37. szám alá a „Művelt Nők Otthona“ igazgatóságához fordulni. Kívánatra legkevesebb két darab sorsjegyet postafordultával küld az igazgatóság.

— **Feltartóztatott dalosok.** New-Yorkból írják, hogy a 10-ik bajor ezred zenekarának 42 tagja *Pueppens* *Jakab* karmester vezetésével *Buffaloba* utazott a panamerikai kiállításra. A partra érve azonban az amerikai hatóság

azon cimen, hogy *külföldi munkások*, nem engedte őket tovább menni hanem visszafordulásra kényszerítette. Ugyanígy járt a tiroli daloskör is. A kiállítás védnöksége sürgősen intézkedett, hogy a dalosok és zenészeket tovább bocsássák, hogy a kiállítás megnyitására megérkezzenek.

— **Az ajándék sokat mutasson, hatást keltsen,** de emellett drága ne legyen! Van városunkban egy kitünő üzlet, mely ezen kettős feladatnak fényesen meg tud felelni és ez: *Porter* *Vilmos* koronás árúháza *Aradon*, az *Andrássy-téren*, a *Központi szálloda* épületében. Ajándéktárgyak szebb, dúsabb, elegánsabb választékban és olcsóbban sehol sem kaphatók, mint *Porter* *Vilmosnál*. A helybeli és vidéki közönség minden rétege már régen bizalommal és különös előszeretettel fordul meg ebben a szoliditágról híres üzletben. De meg is érdemli feltétlenül a pártolást és támogatást.

A külügyminiszter és a rendőr.

— A megszorult *Goluchowszki*. —

Arad, április 30.

*Budapest*ről jelentik a következő érdekes epizódot: Tegnap délután csaknem komoly konfliktus keletkezett a közös kormány legfőbb külügyi képviselője és a magyar kormány egyik legszerényebb közege, egy közrendőr között. Ki tudja, mivé nem fejlődik az ügy, ha egy jönevű fiatal író történetesen közbe nem veti magát s így elejét nem veszi a mélyebb bonyodalomnak, melyek amugy sem tartoznak a ritkaságok közé a közös külügy és a magyar belügy között. Az incidens színhelye az *Erzsébet királyné-uti* üggető verseny pályája. Az üggetőversenyen künn volt a mostanában itt időző gróf *Goluchowszki* *Agenor* közös külügyminiszter is. A verseny végeztével a miniszter valahogy a kocsihoz szeretett volna jutni. A kitűnő tömeg közepett hivatászerű merevséggel ott állott egy rendőr. A külügyek intézője oda ment a rendőrhöz s megszólította:

— Ugyan kérem, szólítsa csak ide a külügyminiszter fogatát. Ott várakozik a többi kocsis közt.

A rendnek őre sem merevségéből, sem szokrateszi nyugodtságából nem veszítve egy unciányit sem, végigmérte az idegen urat s hiven a rendőri szokáshoz, a lehető legegységesebben egykedvűséggel felelt:

— Nem értek németül.

Mert tudnivaló, hogy a közös külügyminiszter német nyelven tette meg a kérését a rendőrhöz, még pedig azért németül, mert magyarul nem tud. Ha ennek a hiányosságának eddig még nem látta kárát, hát most egy magyar közrendőrnél kellett a kellemetlen tapasztalatot megszereznie, hogy mégis csak jó volna magyarul is tudnia. Mert hiába próbálta, külön tagolva minden szót, megértetnie magát a rendőrrel:

— *Den Wagen des Ministers des Aussern . . . Minister . . . Wagen . . .*

A rendőr meg nem zavarható nyugalommal, hivatása méltóságának tudatában csak ezzel a három szóval háritotta el a kínai nyelven beszélő urat:

— Nem értek németül.

A helyzet már-már válságossá vált. Aki egy monarchia legkényesebb ügyeiben meg tudja magát értetni még oly exotikus állam még oly beburkolózó képviselőjével, ime hajótörést szenved egy legalsórendű közrendészeti közeg primitívtségén. A miniszter kétségbeesetten tekintett maga köré. Ekkor jött oda az amlított fiatal magyar író, és megszánva az excellenciás urat, tolmácsául vállalkozott. Gróf *Goluchowszki* arca földérült a megkönnyebbülés érzetében.

— Nagyan szépen köszönöm, uram. De ha még egy szivességet akar tenni, mondja meg

a rendőrnek azt is, hogy utasítsa mindjárt a kocsisomat, hajtson a *Park-klubhoz* s ott várjon be engem. Én ugyanis *Andrássy*-grófék vadászkocsiján megyek oda. — tette hozzá magyarázatul az írónak.

Az író megtette a kegyelmes ur kívánságát s míg magyarázta a rendőrnek, hogy a „külügyminiszter“ kocsijáról van szó, gróf *Goluchowszki* boldogan bólogatott s azt hajtogatta:

— Ja, ja! Külügy . . . külügy . . . — s mutatott magára, hogy a „külügy“ az ő.

A rendőr persze a magyarázó szóra rögtön maga lett a megtestesült szolgálatkészség, a külügyminiszter pedig örvendezve hálálkodott az írónak:

— Ha egyszer *Bécsbe* kerül, talán én is tehetek hasonló szivességet önnek.

— Jó, majd ha én *Bécsben* magyarul nem boldogulok a kocsiscmmal! — szolt rá a magyar író.

A történeti igazság kedvéért megjegyezhetjük még, hogy a külügyminiszter azért mégsem vitte el szárazon a magyar nyelvben ezuttal is tanusított járatlanságát. Alig hogy helyet foglalt ugyanis az *Andrássy* grófék nagy, nyitott vadászfogatán s hogy a vadászfogat hangos kúrtszóval elhajtott, olyan zápor kerekedett, hogy a külügyminiszter a nyitott fogaton — bőrig ázott.

VAROS ES MEGYE.

Sorrendje

az *Arad* szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi május hó 8-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése a f. évi április hóról. 2. A polgármester jelentése a néhal *Soltenghy* *Adolfné* 40000 korona hagyományára vonatkozólag. 3. Az aradi kerületi iparosok rokkant és nyugdíj egyesületének kérvénye az egyesületnek alapítvánnyal leendő támogatása iránt. 4. Az aradi kisdenevelők körének kérvénye az egyesület segélyezése iránt. 5. A lipiki gyermek gyógyintézet központi bizottságának felhívása a szegénysorsu beteg gyermekeknek *Lipiken* létesített menhely támogatása iránt. 6. A tanács jelentése az 1900. évi zárszámadás tárgyában. 7. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium intézménye *Köpf* *Paulina* részére utalványozott kegydíj jóváhagyása tárgyában. 8. Pénztárvizsgálati jegyzőkönyv. 9. A nyugdíjbizottság jelentése gróf *Münster* *Ernő* rendőrségi tisztnek kérvénye tárgyában a nyugdíjjogosultak sorába való felvétele iránt. 10. U. a. jelentése *Barthel* *József* vámszedő végkielégítése iránt. 11. U. a. jelentése néhai *Nyisznyi* *Béla* volt vámszedő özvegyének kérvénye tárgyában nyugdíjaztatása iránt. 12. A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium intézménye, a csatornák és gyalogjárók létesítésére szükséges összegnek nem a követszám jövedelméből való fedezése tárgyában. 13. A tanács jelentése *Frick* *Józseffel* katonai barakkok építése iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 14. Az országos színész egyesület előterjesztése a nyári színház bérének elegetése iránt. *Arad*, 1901. évi április hó 30. kiadta: *Institutoris* *Kálmán* sk. főjegyző.

EGYESÜLETI ELET.

(* **A Fehér Kereszt** lelenczáz-egyesület női választmánya május hó 1-én d. u. 4 órakor a megyei székház felső épületében levő kisteremben ülést tart, melyre a választmány tagjait ezuttal is tisztelettel meghívja az elnökség.

TÖRVENYKEZES.

§ **Sima** **Ferenc** súlyosan beteg. A szegedi kir. büntető törvényszéken ma volt kitűzve a fő tárgyalás *Sima* **Ferenc**, volt szentesi orsz. képviselő ellen, család bukás büntetése miatt.

A vád az, hogy a vagyonbukott Sima elhordatta hazulról az ezüstneműt, mielőtt még a kir. közjegyző a leltározást foganasította volna. Azonkívül 2400 forintot adtak Simának a barátai, hogy csődhitelezőit kifizethesse. A vádlott ezt az összeget nem tette le, hanem saját céljaira fordította. Ez a csőd 1899-ben történt, mikor Sima Ferencet a képviselőház emiatt a mandátumától megfosztotta. A büntető tanács **Kecskevény** Dániel elnöklésével nem tarthatta meg a főtárgyalást ez ügyben, mert Sima Ferenc Budapestről orvosi bizonyítványt küldött, mely szerint súlyos betegesen fekszik. A vádlott távollmaradását mentő írást dr. Nemes egyetemi tanársegéd állította ki, aki megvizsgálta Simát s azt mondja, hogy nagyfokú idegbaja van, vazomotorikus mozgásai (térd-refleksz) rendellenesek, a keze reszket, álmatlanságban szenved s „ha elalszik, álmai kellemetlenek.“ A törvényszék az orvosi bizonyítvány alapján elnapolta a főtárgyalást és elrendelte, hogy Simát törvényszéki orvosszakértővel fogja megvizsgáltatni. Simának különben holnapra is ki van tűzve egy bűnygye, melyben az a vád, hogy egy ügyvéd nevére meghatalmazást hamisított. Természetesen ez a tárgyalás is elmarad.

KÜLÖNFÉLEK.

□ **Nevelő hatás.**

Férfi: És te valóban hiszed, hogy a színház a nevelő intézmények közé tartozik.

Feleség: Biztos vagyok benne. Gondold csak meg, mennyi gyönyörű divat keletkezett már a színpadon?

□ **Egy elégedett milliomos.** Andrew Carnegie, az amerikai „acélkirály“ meglegelte már a sok businessst, kilépett a világhírű Carnegie Steel Compagnie cégből és most a magánéletbe vonul vissza. Ugy gondolkozik, hogy van neki nyolcszáz millió korona vagyona, ennél többre nem vágyódik, ez neki éppen elég. Carnegie hatvan éves; nagyon szegény szülőktől származik, ötven évvel ezelőtt vándorolt be Amerikába, mint hajóinas. Most elhatározta, hogy ezentul teljesen igénytelen életmódot fog folytatni, egészen emberszereteti tevékenységének és a morálnak szentelni életét. Annyi bizonyos, hogy a milliomos nagyon sajátos módon akarja befolyásolni honfitársai erkölcsi felfogását. New-York ötödik avenuejének baptista templomában ugyanis előadásokat tart és fiatal hallgatónak ezt a tanácsot adja:

— **Fiatal emberek,** ha szerelmestek akartok lenni, csak oly nőt választzatok hitvestársul, aki husz vagy harminc esztendővel idősebb nálatok.

Legérdekesebb pedig az, hogy Carnegie, a new-yorki pletykák, szerint saját tapasztalatból tudta meg, hogy nagy baj az, ha öreg embernek fiatal a felesége.

□ **Apróság.**

Férfi: Azt hittem, hogy ha új ruhákat kapsz, le fogsz mondani valami szót róla.

Feleség: Sőt! Éppen az új ruhák miatt megünnök Nizzába.

□ **Regényes élet Ausztráliában.** Dél-Ausztráliába, Adelaide városba vetette a sors Iva de Rose-Marano urhölgyet, egy gazdag orosz családnyommal küzdő sarját. E küzdőnek nagyanyja óriási vagyonából kitagadta a leányt, mert ez egy francia nemesnek lett a felesége, akit halálosan szerettek és akitől a szülői tilalom sem volt képes őt elválasztani. A francia nemes Ausztráliába vitte feleségét, miután a frigyből egy leánygyermek született, hirtelen meghalt, szegényen és minden támasz nélkül hagyva vissza özvegyét és kisgyermekét. A kis árva — Iva de Rose-Marano — gyönyörű szép hajadonná fejlődött s ekkor vesztette el az édes anyját. Néhány év óta ruhavarrással keresi kenyerét a fiatal leány, akit legutóbb R. gróf akart megváltani nyomorúságos helyzetéből az által, hogy a kezét kérte meg. A határozott jellemű fiatal hölgy azonban

mivelhogy nem érez szerelmet a gróf iránt: nem fogadta el a megtisztelő ajánlatot. A dolog felől a párisi orosz követ is tudomást szerzett és az ügyet részleteiben Miklós cárnak is elmondotta. Közbenjárásának az a célja, hogy végrendeletet megváltoztassa és a szegény varrőleányt visszahelyezze a kitagadott örökségbe.

□ **Elég ok.**

— **Hogyan van az, hogy mr. Wiggleshez készen férjhez menni, mikor önt oly odaadóan szereti mr Waggles?**

— **Mert mr Wiggles megkérte a kezemet.**

□ **A tanulók testtartása az iskolában.** Nagyon üdvös az a rendelet, amelyet a porosz közoktatásügyi miniszter bocsátott ki arra nézve, hogy miképp üljének az iskolásgyermekek a padban. A rendelet szerint minden iskolában szigorúan ügyelni kell, hogy a növendékek hozzá szokjanak, hogy az írka, a számológép és az olvasó-könyv szemköztől kellő távolságban legyen és írás vagy rajzolás közben hátukat egyenesen tartásák. A tanuló bal karja az íróasztal szélén fekszik, a felső testnek támasztékot nyújtson, hogy ez által megakadályozza a testnek balfelé való hajlását, a mellnek az asztalhoz való szorítását, a szemet pedig a helyes távolság megtartására kényszerítse. Irni, rajzolni és olvasni nem szabad oly oly időben, amelyben a világítás elégtelen; a nap sugara ne essék egyenesen a papírra, ezt ablakfüggönnyel kell megakadályozni. Az írka vagy a számoló-táblát ferdén kell fektetni. Amíg a gyermek olvasás közben az egyes szókat ujjával mutatja, addig mindig ülve kell olvasnia. A rendelet a tanfelügyelőket utasítja, hogy a tanítók és a tanítónők figyelemet az iskolai ifjuság testi fejlődésére irányítsák és ügyeljenek, hogy az iskolákban semmi se történjen, ami az egészségtan szabályaival ellenkezik.

NAPIREND.

Május 1. Szerda. Róm. kath. naptár: Fülöp, Jakab. — Protestáns naptár: Fülöp, Jakab. — Görög-keleti naptár (április 18.): János. — A nap kél 4 óra 27 perckor. nyugszik 6 óra 54 perckor. — A hold kél 4 óra 54 perckor. nyugszik 3 óra 10 perckor.

Május 2. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Zsigmond. — Protestáns naptár: Zsigmond. — Görög-keleti naptár (április 19.): Pafnuc. — A nap kél 4 óra 25 perckor. nyugszik 6 óra 55 perckor. — A hold kél 5 óra 55 perckor. nyugszik 3 óra 34 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 761.6 milliméter, délután 2 órakor 760.8 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor 9° + 12.2, délután 2 órakor 9° + 16.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor DK. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, esik, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 3 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadegarczi emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 óráig délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölöcsy-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11½-12½ óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Május 2. Az aradvidéki tanító-egylet új-szent-anna-világosi fiókbizottságának közgyűlése délután 3 órakor (Uj-F. Varsánd.)

Május 3. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az aradmegyei községi- és körjegyzők egylete és nyugdíjintézetének választmányi ülése délután 2 órakor. tavaszi közgyűlése délután 3 órakor (Megyeház.)

Május 5. Az arad-hogyvidéki turista-egyesület kirándulása Mezőhegyesre.

Május 8. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Május 10. Az aradi villamosági részvénytársaság közgyűlése délután 2 órakor.

Május 12. A radnai kaszinó-egylet táncestélye. — Az aradi lakóház-egylet közgyűlése (Család-terem)

E rossz időjárásnak dacára a gabna-árak 10-15 fillérral estek, de a mai hetivásárra behozott 800 métermázsza buza és 600 métermázsza tengerit még magasabb árban fizették.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.90—7.—

Közép minőségű buza 6.70—6.80.

Tengeri 4.80—4.85.

Rozs névleges jegyzés 6.60—6.70.

Arpa névleges jegyzés 5.70—5.80.

Zab névleges jegyzés 5.90—6.—

Az irányzat lanya.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 30.

Déltőzsde. Buzakínlát jó, a vételkedv gyöngé. Bágyadt irányzat mellett 30,000 métermázsza került forgalomba. 2½—5 fillérral olcsóbb árakon. Egyéb gabonákban nemüekben csekélyebb forgalom. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza májusra	7.53—7.54
Buza októberre	7.69—7.70
Rozs októberre	6.69—6.70
Zab októberre	5.59—5.60
Tengeri májusra	5.28—5.29
Tengeri júliusra	5.36—5.37
Repcze augusztusra	13.50—13.60

Zárul 5 órakor:

Buza májusra	7.54—7.56
Buza októberre	7.74—7.75
Rozs októberre	6.69—6.70
Zab októberre	5.58—5.60
Tengeri májusra	5.32—5.33
Tengeri júliusra	5.39—5.40
Repcze augusztusra	13.50—13.60

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	691.50
Magyar hitelrészvény	696.—
Leszámítolobank részvény	445.—
Rima-Murányi vasmű részvény	503.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	689.50
Közúti vasut	578.—
Városi villamos vasut részvény	301.—

S z e s z ü z l e t .

— Április 30. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o. beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslék: 12.80—13.— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 30. —

Magyar elsőrendű: Óreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 84 — 86 fillérig. Óreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 94 — 96 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 92 — 94 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 88 — 90 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm feüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli súlyban 86 — 88 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 84 — 86 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 82 — 84 fillérig. Sertéslétszám. Április 27. napján volt készlet 52,112 darab, április 28. napján felhajtott 2192 darab, április 28. napján elszállított 1049 darab, április 29. napján maradt készletben 53,255 darab. Üzlet: Lanya.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 30.

Magyar aranyáradék 40/o	117.50
Magyar koronaráradék 40/o	92.90
Magyar arany 41/20/o	120.75
Magyar ezüst 41/20/o	100.50
Magyar keleti vasut	118.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	93.25
Magyar italmegváltási kötvény	99.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.—
Osztrák papírjáradék	98.25
Osztrák járadék ezüst	97.80
Osztrák járadék arany	117.60
Koronaráradék	97.25
1860-iki államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bankrészvény	1674.—
Magyar hitelbank részvény	691.50
Osztrák hitelbank részvény	695.50
Osztrák-magyar államvasut	685.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.09
Német birodalmi márka	117.52
London	240.25
Páris	95.50

Jattist, csetttonok.

es piquékben.

ők

asztékban.

lengyék,

emüek.

sa, Arad.

Nékülözhetetlen y egyáltalában nem higitva. Teljesen alkotrészekből áll tesen lezárt palat Kezelése egyszerű, pektust, árjegyzé

Dr. Singer

Sterilizált gyermei Aradon, I s

CSARNOK.

A jubileum elmarad.

Irta: Sas Ede.

[3]

(Folytatás.)

III.

A jubileum előkészületei folytak, de most már Tóth ur kezében nem remegtek az utalványlapok, ha háta mögött titokzatos sugást-bugást hallott; ellenkezőleg ravasz, sunyi és végtelenül boldog mosolyjal hajolt a rovatos lapok fölé. És még édesebb izgatottsággal és égetőbb türelmetlenséggel várta a magasztos napot, a mikor Sándori, a titoktartás nagy ellensége, megmutatta neki az ünnepi ajándékot, a cifra ezüstkupakos tajtékpipát. A jubiláns alig mert a remek jószághoz nyulni, mintha valami szent ereklyetárgy volna és elborította a könyv a virasztó munkában meggyöngült, rövidlátó szemét . . .

Megütközve tapasztalta azonban Tóth ur, hogy a leányának korántsem okoz olyan örömet a menyegző közeledése, mint neki a jubileum. Sőt minél inkább közeledett a kitűzött virágos, fehérsejtemruhás ünnep, a vidám, csacsogó Terézián annál szótlanabb szomorúság vett erőt. Érthetetlen zavar volt a szavában, a szemében, a modorában. Nézett, mint az ébren álmódó, a ki semmit nem lát maga körül. Anyja titokban azt mondta az apjának:

— Ez a lány nem a jövő boldogságáról gondolkozik. Olyan különös a nézése. Mintha valami nagy csapástól félne . . .

Sőt egyszer Teréz, a ki eleinte ugyancsak fűgén tiporta a varrógépet, melyen kelengyéje készült, hirtelen abbahagyta a varrást és sápadtan szobájába ment. Mikor anyja utána sompolygott, ki volt sirva a szeme.

— Mi lett Teréz? — ölelte meg gyermekét reszkette az öreg asszony. — Talán megbántad az elhatározásodat? Nem szereted Katona urat?

— De nagyon, nagyon szeretem, — suttogta a lány olyan hangon s olyan tekintettel, hogy édes anyjának nem lehetett kétsége, hogy szívéből, lelkéből fakadó igazságot mond.

— Hát akkor miért sirtál?

— Hogyne sirnék, — bujt meg az anyja keblén a leány — mikor egyre közelebb jó a nap, a mikor el kell, hogy hagyjalak benne-tek . . .

Az anyja felsóhajtott. Tudta, hogy a leánya nem mond igazat. Hisz nem sirnak azért ilyen nagyon a leányok, ha el kell hagyniok a szülei házat, a hol őket ezer gonddal, ezer bajjal, aggódó, fájdalmas szeretettel felnevelték! Nehézebb leszakítani a vékony, nagyon vékony száráról az érett, piros almát, mint a szülői háztól elvinni egy leányt a férjének . . .

Gyönyörű nyári estén, a mikor már csak néhány nap választotta el a kis családot nagy ünnepeitől: az esküvőtől és a jubileumtól, künn vacsoráztak a tornácra. Az üvegharangba tett gyertya lángját hűsítő szél lengette. Körülöttük a korán fekvő kis város csöndje terült el. A vadgesztenyefák a kertből nekik is bólintgatva kívántak jó éjszakát. Az öreg asszony követte is az intést. Csak az apa és a leánya maradtak ébren. Teréz még sápadtabb volt, mint mostanában rendszeren. Édes apja szívét kimondhatatlan nyugtalanság szorította össze.

— Teréz, neked valami nagy bajod van; valami nagy bajod, a mit titkolsz előlünk. Mondd meg nekem, Teréz. Nem parancsolom . . .

A leány még egy pillanatig küzdött magával. Aztán nem bírta tovább visszaparancsolni a féltett, rejtett keserűséget. Odaborult az apja lábához és arcát eltakarva sugta:

— Mentsen meg, édes apám, mentsen meg.

Tótn ur magához ölelte a leányt, aki nem mert apja szemébe nézni. Szőke haját simogatta és úgy kérte, hogy legyen az ő jó kis leánya és mondjon el neki mindent . . .

— Nagy bűnös vagyok, édes apám, — kezdte el gyónását a lány. — Én el vagyok veszte menthetlenül, a szégyen, a gyalázat vagyok, ha édes apám nem segít rajtam. De hátha nem segíthet? És hátha nem is akar segíteni? Maga, aki becsületben töltötte el az egész életét, a kinek most a jubileumára készül-

nek — rajtam, a nyomorult, bűnös postaleányon, aki . . .

Teréz nem tudta folytatni tovább. De nem is kellett. Tóth Benjámint ur nem tartozott a kiválóan éleselméjű emberek közé, de most mégis egyszerre kitalálta: miféle bünt követett el a leánya. Nem a lány vétkezett ő benne, hanem a postahivatalnok. Bizonyosan hozzányult a kezelésére bizott pénzhez. Gyalázatba keverte az ő nevét fényes, nagyszerű jubileuma előtt. Méltó lenne rá, hogy eltaszítsa kegyetlenül, irgalmatlanul.

A lány ott zokogott előtte. És aztán Tóth ur leült melléje szépen és megsimogatta a fejét:

— Beszélj, szegény leánykám. Hogy jutottál ennyire!

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. e.	3.56	Személyvonat d. a.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszló felől reg. el	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszló délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	9.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.53
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

IDEGENEK ARADON.

— Április 30. —

Fehér Kereszt szálloda. Kuffler Mór utazó Bécs. — Weisz Adolf utazó Bécs. — Rosenberg Mór utazó Bécs. — Lederer Simon utazó Budapest. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Kohn S. F. utazó Bécs. — Löwinger Gyula utazó Bécs. — Rath Adolf utazó Bécs. — Killer Adolf utazó Turkeve. — Komlós Adolf utazó Budapest. — Furnovsky Ede igazgató Budapest. — Kelbl Jakab utazó Bécs.

Vass Szálloda. Neustadt Mór kereskedő Valemare. — Dosé Emil kereskedő Lippa. — Malcanek I. utazó Budapest. — Aranyi Dániel utazó Budapest. — Roth Jenő utazó Budapest. — Fuchs I. utazó Bécs. — Vander Károly kereskedő Budapest. — Wiedder E. Zsigmond utazó Budapest. — Löwi Lipót kereskedő Budapest. — Bivati I. kereskedő Bécs. — Pollák Sándor kereskedő Kisjenő. — Grünberger József utazó Budapest. — Lani Albert utazó Bécs. — Lasc Gusztáv utazó Bécs. — Balta Dezső birtokos Battonya. — Wadman József utazó Bécs. — Szobotka I. utazó Budapest. — Forschner S. utazó Bécs.

nyelven beszélő urat:

— Nem értek németül.

A helyzet már-már válságossá vált. Aki egy monarchia legkényesebb ügyeiben meg tudja magát értetni még oly exotikus állam nég oly beburkolózó képviselővel, ime hajó-örést szenved egy legalsórendű közrendészeti főnök primitívégén. A miniszter kétségbeesetten tekintett maga köré. Ekkor jött oda az említett fiatal magyar író, és megszánva az excellenciás urat, tolmácsul vállalkozott. Gróf Goluchovszki arca földerült a megkönnyebbülés érzetében.

— Nagyan szépen köszönöm, uram. De ha még egy szíveséget akar tenni, mondja meg

NYILTÉR.*

BAROSS-KIOSZK

megnyitása.

Van szerencsém a t. cz. közönség szives tudomására juttatni, hogy

ma reggel 5 órakor

a bérletemet képező

Baross-kioszkt megnyitottam.

Mindennemű hideg ételek és italok u. m. fehér és barna sör, legfinomabb palackborok, magyar és francia pezsgők, likőrök, valamint fehér és fekete kávé, fagyalt és egyéb hűsítők a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

Tekeasztal egész nap rendelkezésre áll.

Hetenkint kétszer katonazene.

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Teljes tisztelettel

614

Nagy Lajos,

bérlő.

Péterffy Antal,

ügyvéd.

611

I R O D Á J A

f. é. május hó 1-től

Széchenyi-utca 7. szám alatt,

Faragó-féle házban, található fel.

Egy 30 év óta fennálló,
s a város legélénkebb helyén lévő,
kitűnő forgalmu

598

Vendéglő és kerthelyiség

haláleset miatt bérbeadó.

Cim a kiadóhivatalban.

ROHITSCH SAUERBRUNN
GYÓGYFÜRDŐ.

Elismert gyógyhely
gyomor-, máj- és
vesebetegségekben,
opukorbetegség,
opokó, torok és
gégebetegségek
bántalmában szor-
sodók, számára

Prospectusoknál szolgál az igazgató. G.
Déli vasútállomás: Pöschschach.

GYÖNYÖRŰ NYÁRI
TARTOZKODÁSI HELY.

Aradi Árucarnok részvénytársaság felszámolásban.

Az Aradi Árucarnok részvénytársaság felszámolásban

f. é. május hó 10-én

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgy: Két felszámolónak lemondása.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy részvényeiket f. é. május hó 7-ig Lustig A. urnál letenni sziveskedjenek.

Az aradi árucarnok részvénytársaság
felszámolásban.

616

Valódi

perzsa szőnyegekben

ujabb küldemény érkezett.

3¹/₂, 4 és 5 méter hosszú nagyságokban is.

Ezen szőnyegek üzletünkben bármikor megtekintethetők.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

A közelgő

költözködési idényre

ajánljuk dus választékú

futó- és szalon-szőnyegeinket.

Legnagyobb választék

csipke- és szövet-függönyökben.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Legujabb

ruha-kelmék, selymek, zeffir, delain, battist, crettonok.

Ujdonság angol vászon- és piquékben.

Napernyők

szines és fekete, nagy választékban.

Menyasszonyi kelengyék,
vászon és asztalneműek.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Kiadó lakás.

Egy 3 szobás

lakás,

közel a főtérhez

május 1-jétől

kiadó.

Bővebbet Csernovits Péter-utca 27.

Veszek Zálogcédulákat!!

Ékszertárgyak

Arany-, Ezüstneműek, Gyémánt és Brillióntok a legújtanosabb árban

kaphatók:

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerésznél

ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

vört arany, ezüst, drágakövek, bármilyen ékszertárgyak, a legmagasabb árban megtehetőnek vagy új tárgyakra átcsereleltetnek.

Veszek Zálogcédulákat!!

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Páris, 1888. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

KOHN JÓZSEF

épület- és műbádógos, csatornázás és vízvezeték házi berendező Aradon.

Üzlet: Andrassy-tér 13. sz. (Minorita-épület.)

Telefon sz. 333.

Műhely: Batthyányi-utca 32. sz. (Saját ház.)

Telefon sz. 321.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű háztartási jégszekrényekben vendéglősök, heentesek és mészárosok részére; legujabb és legjobb szerkezetűek, melyek kevés jégszükséglettel kitűnően hűtenek. Fürdőkádák, zuhanykészülékek, angol closetek, fürdőszoba berendezések. Mindennemű konyhaberendezési cikkek nagy raktára. Asztali és függőlámpák, kocsilámpák, díszes madárkalitkák és fényezett edények, fagyalt-gép, mandula-őrő, kávéfőzők stb. — Elvállal mindennemű ornament- és épület-bádógos munkákat, fedéseket, díszes mansard- és tetőablakokat, csatornákat rajz szerint, pontos kivitelben, jutányos áron.

261

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

KEFIR TEJ:

kefir gombával erjesztett tej, mely a gyomor falán keresztül gyorsan felszívódik és ez által nagy táperővel bír.

A gyomor és bélhuzamra gyakorolt enyhe izgató hatása által az étvágyat és az anyagforgalmát élénkíti.

Eiőkelő orvosi vélemények alapján kitűnő gyógytápszernek bizonyult.

292

Kapható a „Hungária“ kávéházban is.

Sterilizált gyermektej

a legjobb gyermektápszern.

Nékülözhetetlen oly anyáknak, akik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálják. A csecsemő korának megfelelően higitva. Teljesen bacterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag légmentesen lezárt palackban sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál. Kezelése egyszerű s a természetes táplálással egyenértékű Prospektust, árjegyzéket, használati utasítást, kivanatra bérmentve küldünk.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyszerész.

Sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete.

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-n. sarkán.

Mirt-féle kert és tekepálya

folyó évi május hó 1-én

egy kitünő cigányzene közreműködése mellett

ünnepélyesen megnyitják.

Jó ételekről és kitünő borokról gondoskodva leendő. 618

18—1901. m. g. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy alovak és szarvasmarhák legelőre bocsátása nem az előzőleg már megállapított napokon, hanem folyó évi május hó 7-ik és 8-ik napjain fog eszközölni.

Arad, 1901. évi április hó 29.

Vannay Gyula,
ajjegyző.

173/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a honvédhuszár laktanya felépítésével kapcsolatos üvegező munkák iránt folyó évi május hó 6-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1874 kor. 83 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár: 50%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi április hó 29-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay, s. k.
aljegyző.

Aradi közuti vaspálya- és téglagyár-részvénytársaság.

Hirdetmény.

Alapszabályaink értelmében kir. közjegyző jelenlétében a következő számú részvények lettek kisorsolva:

37, 96, 136, 170, 191, 314, 321, 410, 413, 553,
566, 568, 594, 738, 809, 832, 837, 848, 849, 867,
919, 949, 992, 1151, 1204, 1213, 1231, 1283, 1284, 1389,
1482, 1486, 1518, 1595, 1766, 1767, 1854, 1862, 1868, 1881,
1883, 1895, 1908, 1977, 1989, 1999, 2000, 2016, 2075, 2180,
2182, 2202, 2209, 2220, 2256, 2257, 2266, 2273, 2327, 2366,
2375, 2407, 2501, 2509, 2563, 2682, 2688, 2715, 2872, 2984,
3002, 3049, 3084, 3145, 3160, 3217, 3220, 3230, 3282, 3291,

mely részvények azonnal a társaság pénztáránál egyenkénti 200 korona készpénz és az élvezeti jegyek kiszolgáltatása mellett beváltatnak. 613

Aradon, 1901. május hó 1-én.

Az aradi közuti vaspálya- és téglagyár
részvénytársaság igazgatósága.

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve.

Durator

Által a cipőtalp minden 3—4 hétben egyszeri bekenéssel
öttször oly tartós és vízátthatlan lesz.

Ára 1 bádopalacznak használati utasítással együtt
1 korona, nagyobb palaczk 2 korona.

Postán 1 korona 20 fillér beküldése után bérmentve.

Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériákban,
cipészeknél stb. 2021

Főszékhely: DURATORGYÁR
BUDAPEST, V., Lipót-körút 1b szám.

Viszontelárusítók
mindenütt kerestetnek.

Meghívó.

Az aradi ipartestületi betegsegélyző pénztár

az alapszabályok 27. §-a értelmében

1901. évi május hó 12-én délelőtt fél 10 órakor

a testületi ház emeleti nagytermében

IX. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. közgyűlési kiküldött urak ezennel meghivatnak.

1. Az igazgatóság évi jelentése s a felügyelő bizottság jelentése kapcsán a számadások előterjesztése és a felmentvény megadása iránti határozat hozatal.
2. Az üresedésbe jött igazgatósági rendes, igazgatósági póttag, választott bírósági és felügyelő bizottsági helyek betöltése. (Üresedésbe jött Rosmanith Albert, Reinhardt Gyula, Hoffmann Viktor, Jankura Ferencz, Lenkey György és Hlavács András igazgatók, 1 igazgatósági póttagsági hely az önállók után, 3 igazgatósági póttagsági hely az alkalmazottak után; Sebessy Ferencz, Borkányi Mihály és Szalay István felügyelő-bizottsági tagok; Lénarth Imre, Gorzó Antal, Molnár Ferencz, Gruber János, Jakobi János és Pfeil Béla választott bírósági tagok helye. A felügyelő-bizottság tagjai ez évben újra nem választhatók.)
Aradon, 1901. évi április hó 24-én. 617

Az aradi ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatóságának üléséből:

Kiss Ferencz,
ülkár.

Berán Antal,
elnök.

Miután az alapszabályok 27. §-a a) pontjának 2-ik bekezdése értelmében a közgyűlésen csak kiküldöttek jelenhetnek meg, a meghívó minden tag által a gyűlés terembe való belépéskor kívánatra felmutatandó.

9713—901. szám.

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 11. §-a értelmében a folyó 1901 évre kivetett I., II. és IV. oszt. kereseti adó, az állandó illetményes állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők alkalmazottak és nyugdíjasok IV. oszt. kereseti adója ugy ezek valamint az ingatlan birtokok általános jövedelmi pótdójjára, végre az 1900. és 1901. évben épült házakra az 1901. évre való érvénylen kivett házbéradóra vonatkozó kivétési lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében azon célból tételnek a városi adóügyi osztály 2. számú helyiségében folyó évi április hó 29-én kezdődő 8 napi közszemlére, hogy azokat bárki megtekinthetvén, ugy a saját mint más adózóra kivett adók elleni kifogásait, a hivatott t.-cz. 16. illetve 18. §-a értelmében azon adózók, kik a kifogásolt adónemmel már az előző évben is megrovattak a lajstromok közszemlére tételének napjától, azon adózók pedig, kik a kifogásolt adócímen ez évben előzőli rovattak meg, ezen adónak adókönyvecskéjükbe történt előírása napjától számított 15 nap alatt bélyegtelen kérvényben előadhassák.

Ha a kérvény I. II. oszt. kereseti adó, föld és házbéradó, vagy ezek pótdója ellen irányul, akkor a polgármesteri hivatalban, ha pedig IV. oszt. kereseti adó ellen irányul, a kir. pénzügyigazgatósághoz nyújtandók be.

Erről azzal értesítettik az adóköteles közönség, miszerint az elősorolt adónembeli sérelmes kivetés ellen a fentebb megjelölt kérelmezési határidőn tul beadandó kérvények a 74911—884. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében tárgyalatlanul fognak vizsgálva adatni.

Arad, 1901. évi április hó 27-én.

A városi tanács.

A magy. kir. államvasutak budapesti jobbparti üzletvezetőség.

11146—901. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Budapest—Kelenföld állomásán lévő két emeletes lakóépület korhadt fődémeinek intézetünk faanyagával történendő kiváltása és a vele kapcsolatos munkák létesítése céljából ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

A tervek, az ajánlati költség-számítás, részletes leírás verseny feltételek és a zárlevél tervezete Bpest-jobbparti üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályánál (Külső Kerepesi-ut 13—15. sz. I em. 54) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg felbélyegzett ajánlatok legkésőbb f. évi május hó 2-án déli 12 óráig üzletvezetőségünk I. osztályánál Budapest VIII. ker. Külső Kerepesi-ut 13—15 sz. nyújtandók be lepecsételve eme felirattal: „Ajánlat a budapest-kelenföldi lakóépület fődémkiváltására.” Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz-fejében legkésőbb f. évi május hó 1-én déli 12 óráig 500 kor. azaz ötszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban, gyűjtőpénztárunknál (Külső Kerepesi ut) leteendő.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén a legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítvevénynyel adandók fel. Az ajánlatok között a szabadválasztási jogot magunknak fentartjuk.

Budapest, 1901. évi április hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomai nem díjazatik.)

Alapított 1845.

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
tisztelettel ajánlja elősmert
legjobb minőségű áruit.
Nagy választék
bel- és külföldi
gyapju-szövetekből.

NEUMANN.

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimből kifogástalan kivitelben készíttetnek.

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

Szabott árak!

Szabott árak!

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő üzég.

Városi és megyei telefon 248.

Szakszerű baromfi-hizlalda Aradon, Demeter-utca 109/a sz.

Van szerencsém Arad város és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására hozni, hogy szakszerűen berendezett, tejkeverékkel hizlalt

baromfi hizlaldát

baromfi tenyészdével összekötve létesítettem.

A baromfiakat élve, vagy ölve, tisztítva, súly szerint a napnak bármely órájában a fogyasztó közönség kényelmére díjtalanul házhoz szállítom.

Tekintettel azon körülményre, hogy nagyrészt saját tenyészdémből termelt baromfiakat hozom forgalomba, úgy az állatok egészségeért szavatosságot válllok. Ezt annál inkább tehetem, mert telepem az erre hivatott törvényes orvosi ellenőrzés alatt áll.

Célom, hogy mérsékelt árain és pontos kiszolgálás által a fogyasztó közönséget minden tekintetben kielégítssem.

Amidőn még kérem a nagyérdemű vevő közönség szíves jóindulatu pártfogását, vagyok

kiváló tisztelettel

Müller József.

Lakás: Kápolna-utca 28. szám.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő üzég.

MEGYEI ÉS VÁROSI TELEFON 248. SZÁM.

Naponta friss fej-tojás.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendellen életmód által gyomorbetegségben, u. m.:

gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomoríjás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szenvnednek, egy házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. Ez az a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérből kitűnő gyógyköpencek elismeri gyökérből, jó hordal van készíve, erősíti és élénkíti az ember emésztési szervezeteit, a gyökérből elharítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérből kellő időben használva, a gyomorba már cserében állítja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Eszleletek, mint **fejfájás, felbűfés, gyomorégés, felvaukodás, rosszullét hányással**, melyek között **gyomorbaljoknál** mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszori után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szólamatianság, valamin vortorodás a máj lép és vesztiszerveiben (námor holdai betegsége)** a gyökérből által gyorsan eltávolítatik. A gyökérből megszünteti az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által eltávolítja a gyomrot és beleketben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arcyszínt, vérhiányt, erőtlenséget, legfőbbnyire rossz emésztés, esetleg vérképzés és a máj beteg állapota okozza. **Étvágytalanságnál, ideges bágyadságnál és kedélyeltompultságnál,** valamin gyökér, **fej-fájás, álmatlan éjjeliek** következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérből a gyengült életörök friss erőt ad.** — Gyökérből gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcserét és verképzést, megnyugtatja a feleslegzett idegket és új életelvet ad. Számos elismerő és hálaírt bizonyítja ezt. — **Gyökérből kapható üvegekben árt 1.50 és 3. — a gyógyszerárakban Arad, Új-Arad, Kis-Szt-Miklós, Glogováz, Ó-Pácska, Némét Szt-Péter, Szekesut, Vargas, Honostor, Vinga, Orozifalva, Fibi, Guttentron, Mária-Badna, Lippa, Kovaszincz, Világos, Agria, Ternova, Tauoz, Mázsa, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kertlos, Simánd, Szt-Márton, Mázsa, Keveves, Kunágota, Tornyó, Báltonya, Szemlak, Perjános, Sándorháza, Pészák, Knez, Billed, Bogaras, N-Jácso, Gyertyámos, Kis-Benskerak, Új-Bessenyő, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topoloveoz, Józsofalva, Belinöz, Lugos, Kizdia, Bultyin, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikkó, Székudvár, Elek, Kőtegyháza, Gyula, Új-Kigyós, Apáczs, Megyes-Bodzás, Mező-Kovácsháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pityaros, Csánád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Matzföld, Lovrin, Nagy-Kikindz, Szakálháza, Nehala, Bókós-Caba, Temesvár stb., valamin minden nagyobb és kisebb ausztria-magyarországi város gyógyszerárakban.**

Óvakodjunk utánzatoktól! Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

Az én gyógyfüborem nem titok: következő alkotórészekből áll: malagabur 45.0, borcsesz 100.0, vörös bor 240.0, szörp 150, cseresznyeszörp 320.0, manna 20.0, fehérvéres, Helona-gyökér, amerikai erősítő gyökér, Enoz-angyokér, kalmag, ökrök és 10.0. Ezen alkotórészeket tessék összekeverni.

HAJÓS ÁRPÁD és FÖLDES KELEMEN urak gyógyszerárak Aradon, 3 és több üveget eredeti Aron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérből üvegekben.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos női felöltők

árúháza.

Dus választék

női-ruhák (Homspans) divatos szabás
30 koronától feljebb.

Selyem-blousok és Joupponok
legújabb kivitelben.

Jutányos árak! Alapított 1875. Telefon 238.

STERNA.

Arad.

Csak egy nap.

Hétfőn, május 6.

BARNUM & BAILEY. A VILÁG LEGNAGYOBB LÁTVÁNYOSSÁGA.

Óriási amerikai mulatóhely,

50 év óta Amerika büszkesége,

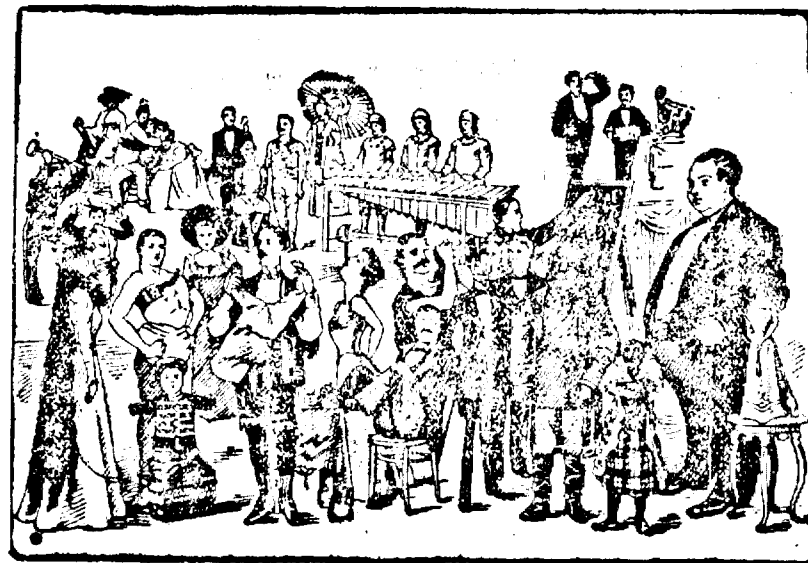
jelenleg a Continensen körutazást tesz.

67 óriási, saját külön e czélra épített vasuti kocsiával, mely 4 teljes vonatot képez. A teljes „Ensemble“ 12 hatalmas sátorpavillonban lesz kiállítva, melyeknek legnagyobbika körülbelül 12.000 kényelmes ülőhelyet foglal magában.

Naponta 2 előadás, délután 2 és este 1/2 8 órakor. A megnyitás 1/2 órával az előadás előtt történik, hogy a nagy közönségnek alkalmá legyen az élő csodaembereket, a három elefánt csordát és a kettős állatseregletet megtekinteni.

70 gyönyörű lónak egy „Manége“-ben való elővezetése. 400 kitüntetett lónak kiállítása. 3 csorda legkitünőbb idomított elefántnak, 3 porondon egyidőben való elővezetése. 20 nemzetközi némajátékos bohóc.

Egy igazi világkiállítás modern látnivalókkal. Czirkusz. Hippodrom. Allatsereglet. Idomított állatok kiállítása.

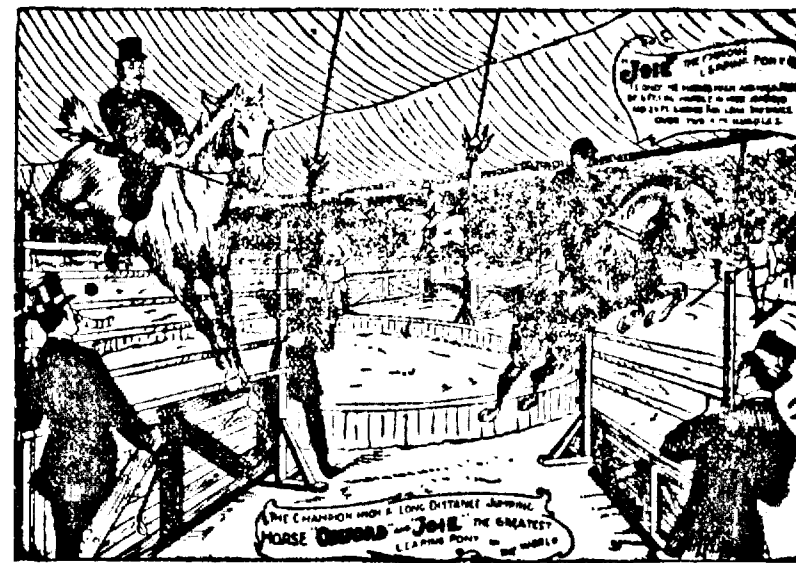

1000 férfi, asszony s ló.

Törpék, tetováltak, kard nyelők, egy hölgy hosszú hajjal s teljes korszakállal, egy kutyafejű gyermek, kéz nélküli emberek, jonglörök, 1000 eredeti különös dolog és csodálatra méltó előadások. Egy majdnem vég nélküli sorozata a legujabb produkcióknak, merész, félelmet megvető mutatványok, melyek eddig sehol sem voltak láthatók s melyek most legelőször lesznek a közönségnek bemutatva.

Helyárak az ülések fekvése szerint:

Belépés ülő-helyre 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill., zártszék 4 kor., fentartott-hely 5 kor., páholy-szék 6 korona.

A helyek mind számozva vannak az 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill. helyek kivételével. A jegyek megnyitáskor a bejárónál kaphatók. 10 éven aluli gyermekek az összes helyeken kivéve az 1 kor. 20 fill. helyet a felét fizetik, elővétel csakis az 5 és 6 kor. helyre, az előadás napján.

Jegyek válthatók: ifj. Klein Mór könyvkereskedésében (Fehér Kereszt-szálloda épületében.)

Egy belépő-jegy az összes hirdetett látnivalóhoz és egy ülő-helyre érvényes.

265

Az előadások Temesváron május 4. és 5-én, Békés-Csabán május 7-én tartatnak meg.

Figyelmeztetés! Óvakodjunk hamis hirdetésektől! Barnum és Bailey hivatalos vezetője vagy csodák könyve és az előadások műsorának első fedéllapján Barnum és Bailey urak arcképei láthatók. Mindkettő a hivatalos látkepes levelezőlapokkal együtt a sátrak belsejében kapható. Minden más ily hirdetés nem hivatalos és így nem pontos. Csakis valódi hirdetőanyagot vegyünk.